Ազգ

Azg armenian daily

20 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1999 ՇԱԲԱԹ #30 (1775)

Տավուշի մարզպետը ազատվեց պաշտոնից, ստուգումները շարունակվում են

Կառավարության երեկվա նիստում, որը վարում էր Նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը, աշխատանքում թույլ տված լուրջ բացթողումների պատճառով զբաղեցրած պաշտոնից ազատվել է Տավուշի մարզպետ Պավլիկ Ասատրյանը: Կառավարության այդ քայլը պայմանավորված էր բյուջետային հիմնարկներին նախորդ տարիներին մատուցված ծառայությունների, ինչպես նաեւ կապիտալ շինարարության եւ վերականգնման աշխատանքների դիմաց առաջացած պարտքերը հաշվանցումների միջոցով մարելու գործընթացում տեղ գտած թերություններով: Ստուգումների արդյունքում բացահայտված թերությունների համար պատասխանատվության կենթարկվեն ինչպես մարզպետարանի, այնպես էլ ֆինանսների եւ էկոնոմիկայի նախարարության համակարգի համապատասխան հարցերով զբաղվող աշխատակիցները:

Նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի հանձնարարությամբ հաշվանցումների հետ կապված ուսումնասիրությունները կշարունակվեն նաեւ Երեւան քաղաքում:

ՀՀ ՆԱԽԱԳԱՀԻ ՄԱՄԼՈ ԳՐԱՍԵՆՅԱԿ

ԱՍՈՒԼԻՍ

Աղբեջանը նպաստում է տարածաշրջանի բեւեռացմանը

Վարդան Օսկանյանն ամփոփեց Ծոցի երկրներ կատարած այցը

ԱՐԱՔՍ ՍԱՖԱՐՅԱՆ

ՀՀ արտգործնախարար Վարդան Օսկանյանը Եգիպտոս եւ Ծոցի երկրներ երկշաբաթյա այցից հետո երեկ ամփոփեց արդյունքները:

Եգիպտոսը լինելով քաղաքական եւ տնտեսական հզոր ուժ, առաջատար դեր ունի արաբական երկրներում, ՄԱԿ-ի եւ Արաբական լիգայի անդամ է, հանդես է գալիս որպես միջնորդ արաբ-իսրայելյան գործընթացում եւ իրաքյան իրադարձություններում: Եգիպտոսում նախարարը հանդիպել է իր պաշտոնակցին, խորհրդարանի նախագահին, Արաբական լիգայի գլխավոր քարտուղարին: Տեղի է ունեցել կարծիքների փոխանակում, ներկայացվել են ԼՂՀ-ի հիմնախնդրում Հայաստանի դիրքորոշումը, տարածաշրջանում տեղի ունեցող գործընթացները, արաբ-իսրայելական, Իրաքի խնդիրներին առնչվող ՀՀ տեսակետները:

Արդեն իսկ առկա է Եգիպտոս-Հայաստան իրավապայմանագրային դաշտ: Պայմանավորվածություն է ձեռք բերվել այս տարի ստորագրելու մի շարք պայմանագրեր, որով տնտեսական համագործակցության լայն հիմքեր կստեղծվեն: Մարտին Եգիպտոսում տեղի կունենա առեւտրի ցուցահանդես, որին կմասնակցի նաեւ Հայաստանը՝ արաբական աշխարհին ներկայացնելով հայրենական արտադրատեսակները, տնտեսական եւ ներդրումային հնարավորությունները: Հայաստանը Եգիպտոսի հետ հարաբերությունները առավել կարեւորում է: Փոխարտգործնախարար Սերգեյ Մանասարյանն առաջիկայում կնշանակվի Եգիպտոսում ՀՀ դեսպան:

Տես ► էջ 2

ՔՈՐԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ

Մեր պարտքն է բարոյապես աջակցել քուրդ ժողովրդին

Եվ իրոք: Մեր ժողովուրդը լավ գիտի, թե ինչ է նշանակում լինել թուրքերի ստրուկ, գերի, պատանդ ու կալանավոր: Դրա վերջը, ասված մի արտացոլք, այս անգամ քուրդ ժողովրդի զանգվածային ցեղասպանությունն է: Չպետք է թույլ տալ: Այս է մեր ամենաքաղաքացի գրող-մտավորականի Զ. Բալայանի կոչն առաջին հերթին մեր մտավորականությանը եւ վերջինիս միջոցով՝ ժողովրդին:

ԶՈՐԻ ԲԱԼԱՅԱՆ

Ես խորապես համոզված եմ, որ քուրդ ժողովուրդը վաղ թե ուշ անպայման կհասնի իր պատմական նպատակին: Այն ժողովուրդը, որ չի ուզում մեռնել, երբեք չի մեռնի: Քուրդ ժողովուրդը չի ուզում մեռնել: Այսօր հին ժողովրդի որդիներն ու դուստրերը ամբողջ աշխարհին ցուցադրում են, որ հենց իրենց կյանքով եւ իրենց մահով մարմնավորում են սեփական հայրենիքի ազատագրության մարտիկների հերոսական կերպարը:

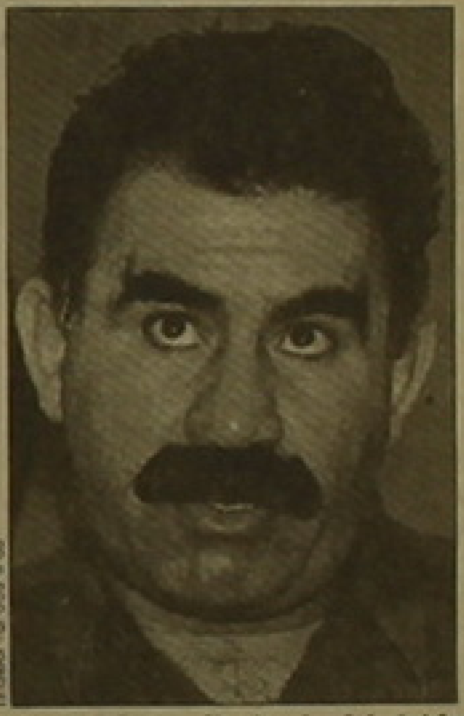

Մեր ժողովրդին լավ ծանոթ է այն կործանարար մտայնությունը, երբ թուրքական լոբբիզմի որոշ քաղաքագետներ անկախության, ազատության, ստրկության վերացման պայքարը անվանում են ազգայնականություն, ծայրահեղականություն, ահաբեկչություն: Այս կապակցությամբ կարելի է հասկանալ ամբողջ քուրդ ժողովրդին, որն իր որդիների ու դուստրերի զանգվածային ինքնակիզմամբ հիմնովին հերքում է այն մարդկանց արժանապատվությունը վիրավորող տարաբնույթ հերյուրանքները, որոնց մեղքը լոկ այն է, որ ուզում են ապրել իրենց պատմական հայրենիքում, խոսել մայրենի լեզվով, ապագա ունենալ: Թուրքիան հենց դրանից է զրկում քրդերին, ինչպես դա արել եւ անում է հայերի, բուլղարների, հույների, սերբերի եւ տեղաբնիկ բազմաթիվ այլ ժողովուրդների նկատմամբ:

Տես ► էջ 5

ՀԱՐԱՎՍԼԱՎԻԱ

Սերբիայի նախագահը խնդրում է պաշտպանել ռազմական սպառնալիքներից

ԲԵԼԳՐԱԴ, 19 ՓԵՏՐՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ-ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ: Սերբիայի նախագահ Միլան Միլուտինովիչը դիմել է Շփման խմբի վեց երկրների արտգործնախարարներին «ՆԱՏՕ-ի եւ Շփման խմբի առանձին երկրների» ռազմական սպառնալիքներից ու ճնշումներից պաշտպանելու օգնության խնդրանքով: Այստեղ այսօր գիշեր տարածված դիմում-նամակի տեքստում ասվում է, որ սերբական պատվիրակության վրա Ռամբույեում դաժան ճնշում է գործադրվում, որպեսզի նա համաձայնվի Կոսովոյի վերաբերյալ պայմանագրի «ռազմական մասին», որով նախատեսվում է օտարերկրյա զորքերի տեղակայում Ռամբույեում ձեռք բերված պայմանավորվածություններն իրականացնելու համար: ՆԱՏՕ-ի եւ Շփման խմբի կազմի մեջ մտնող առանձին երկրների կառավարությունների ներկայացուցիչներն ազդեցիկ չեն սպառնում, եթե այդ պահանջը չկատարվի: Մինչդեռ Շփման խմբի տասը սկզբունքները, որոնց հիման վրա էր Ռամբույեում կազմակերպվել խորհրդաժողովը, չեն նախատեսում ոչ նման պահանջներ, ոչ ճնշումներ, ոչ վերջնագրեր, ընդգծվում է փաստաթղթում:

Բ. Ելցին. «Ի շրջանցումն ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհրդի՝ ռազմական ուժի կիրառումը պետք է բացառվի»

ՄՈՍԿՎԱ, 19 ՓԵՏՐՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ-ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ: Նկատի ունենալով այն մեծ հետաքրքրությունը, որ հարուցել է Կոսովոյին առնչված իրադրության շուրջ Ռուսաստանի ղեկավարության փետրվարի 18-ին արտահայտած դիրքորոշումը, Ռուսաստանի նախագահի վարչակազմի մի բարձրաստիճան աղբյուր հայտարարեց, որ ինքը պատրաստ է բառացի մեջբերել Բիլ Քլինթոնին Բորիս Ելցինի հղած ուղերձի տեքստի մի մասը (ուղերձը, որը վերաբերում է Կոսովոյին, Ռուսաստանի նախագահը ստորագրել է փետրվարի 17-ին): Այդ ուղերձում մասնավորապես ասվում է. «Միջազգային եւ տարածաշրջանային անվտանգության ու կայունության նկատմամբ առավել օրախնդիր մարտահրավերներից մեկը Կոսովոյին առնչված իրավիճակն է: Մենք տակավին հաստատապես համոզված ենք, որ անվերապահորեն հարգելով հանդերձ Հարավսլավիայի ինքնիշխանությունն ու տարածքային ամբողջականությունը, հիմնախնդրի կարգավորման քաղաքական ուղին միակ ընդունելին է: Ի շրջանցումն ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհրդի՝ Հարավսլավիայի Միութենական Հանրապետության նկատմամբ ռազմական ուժ գործադրելու ամեն մի փորձ պետք է բացառվի»:

Կանադան հրաժարվել է Հայկական ցեղասպանությունը ճանաչելուց

Կանադայում գործող Հայ համաշխարհային ընկերակցության (ՀՀԸ) կենտրոնական վարչությունը տեղեկացնում է, որ երկուշաբթի օրը՝ փետրվարի 15-ին, Օտտավայում տեղի է ունեցել Կանադայի դաշնակցային պատգամավորական ժողովի նիստը, որին ներկա են եղել ավելի քան 30 պատգամավորներ եւ բազմաթիվ ունկնդիրներ: Նիստի ընթացքում Տորոնտոյի շրջանի դաշնակցային պատգամավոր Ջիմ Կարիգյաննիսը ներկայացրել է 20-րդ դարի առաջին տասնամյակներում Օսմանյան պետության ծրագրած եւ իրագործած Հայկական ցեղասպանության՝ կանադական պետության կողմից պաշտոնական ճանաչման հարցը: Հակառակ բերված փաստարկներին եւ հատկապես լիբերալ պատգամավորական խմբակցության վճռական միջամտություններին՝ ի նպաստ հայերի, շուրջ մեկ ժամ տեւող թունդ վիճաբանություններից հետո, կանադական կառավարության ներկայացուցիչը դեմ է արտահայտվել ներկայացված առաջարկին եւ արգելք հանդիսացել, որ հարցն ընդունվի պատգամավորական ժողովի կողմից: «Մեզ համար չափազանց անհասկանալի եւ խորապես ընդվզեցուցիչ է այս երեւույթը, մինչդեռ աշխարհում Կանադան արդարացիորեն ճանաչված է որպես մարդկային իրավունքների պաշտպան պետություն», ասվում է ՀՀԸ-ի հաղորդագրության մեջ, որտեղ դաշնակցային բոլոր կուսակցություններին շնորհակալություն հայտնելուց բացի, կենտրոնական վարչությունն իր բողոքն է բարձրացնում կանադական պետության որդեգրած անընդունելի դիրքորոշման առթիվ եւ հայտարարում է, որ պայքարը շարունակվելու է մինչեւ արդար իրավունքների ձեռքբերումը:

Արծրուն Մարգարյանի թիկնապահին ծեծել են միայն ձերբակալման պահին

ՀՀ նախագահին առընթեր մարդու իրավունքների հանձնաժողովից ստացված հաղորդագրությունը տեղեկացնում է, որ նույն հանձնաժողովի մի քանի անդամներ, Պարույր Հայրիկյանի գլխավորությամբ, երեկ այցելել են Երեւանի թիվ 1 քննչական մեկուսարան, որտեղ զրուցել են կալանավորված 14 անձանց հետ: Մասնավորապես նրանք առանձնազրույց են ունեցել գեներալ Արծրուն Մարգարյանի սպանության գործով մեղադրյալ Արսեն Խաչատրյանի հետ, որի պատմածը կալանավորված լինելու մասին գրանցվել է, թե ծեծի է ենթարկվել մեկուսարանում: Ա. Խաչատրյանը, ըստ հանձնաժողովի անդամների, հայտարարել է, որ թիվ 1 քննչական մեկուսարանում իր նկատմամբ որեւէ բռնության կամ խոշտանգման որեւէ արարք չի կատարվել եւ մեկուսարանում առկա պայմանների հետ կապված որեւէ բողոք չի հայտնել:

Այնուամենայնիվ, Արսեն Խաչատրյանը հայտարարել է, որ իր նկատմամբ ֆիզիկական բռնություն կիրառվել է ՀՀ ՆԳ եւ ԱԱՆ 6-րդ գլխավոր վարչության աշխատակիցների կողմից: Սակայն, ավելացրել է նա, դա չի հարկադրել նրան ճշմարտությանը հակասող որեւէ ցուցմունք տալ:

ԱՅՑ

Հունաստանի դեսպանը «Ազգի» խմբագրությունում

Երեկ հետմիջօրեին, այն պահին, երբ «Ազգի» խմբագրակազմը տոնում էր թերթի հիմնադրման 8-րդ տարեդարձը, խմբագրություն այցելեց Հայաստանում Հունաստանի դեսպան պրն Պանայոտիս Ձոգրաֆոսը՝ քաղաքավարական իր առաջին այցը շնորհելով «Ազգին»: Մեկ ժամից ավել տեւած զրույցի ընթացքում, որին մասնակցեցին թերթի հիմնադիրներ Միհրան Մինասյանը (Բոստոն), Ռուբեն Միրզախանյանը եւ Հակոբ Ավետիքյանը, շոշափվեցին տարաբնույթ հարցեր՝ քաղաքական, տնտեսական եւ ընկերային: Պրն դեսպանը հետաքրքրվեց թերթի պատմությամբ, վիճակով, ընդհանրապես հայկական մամուլի գոյավիճակով: Պայմանավորվածություն ձեռք բերվեց սերտացնելու հարաբերությունները դեսպանատան եւ խմբագրության միջեւ:

digitised by A.R.A.R.@

ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ

Կառավարությունն ու գործարարները լեզու են գտնում

Եվ արձանագրում. «Մեր գործն աշխատելն է, քաղաքական գործիչներինը՝ խոսելը»

Հայաստանի արդյունաբերողների եւ գործարարների միությունը (ՀԱԳՄ) Ռ. Քոչարյանին է փոխանցել ՀՀ տնտեսության եւ հատկապես արդյունաբերության զարգացմանը նպատակաուղղված առաջարկությունների մի ստվար փաթեթ: Դրանում արծարծված խնդիրները քննարկելու եւ լուծելու նպատակով նախագահի հանձնարարականն ստացած ՀՀ փոխվարչապետ Գագիկ Մարտիրոսյանը երկու օր առաջ ՀԱԳՄ գրասենյակում մոտ երեք տասնյակ տնտեսվարողների հավաստիացրեց, որ առաջարկությունների մոտ 80 տոկոսը ընդունելի է եւ լուծելի կառավարության կողմից. մնում է միայն, որ կառավարությունն ու գործարար խավը կարողանան «երկխոսության մեջ մտնել, օգնել միմյանց, ստեղծել կամեցողության մթնոլորտ»:

«Դուք մեզ, մենք ձեզ»

«Մենք ձեզ համարում ենք հավասար գործընկերներ, եւ երկուսս էլ զգում ենք պատասխանատվության կարիք, բայց դուք չեք կարողանում պատասխանել մեզ, մենք՝ ձեզ: Մեր ու ձեր գործը աշխատելն է, նրանցը (այսինքն՝ քաղաքական գործիչներինը)՝ գոռալը»: Գ. Մարտիրոսյանի խումբը փոխհամաձայնության եւ համագործակցության ենթատեքստ ունեին: Այդուհանդերձ, ՀՀ արտադրական ենթակառուցվածքները համակարգող նախարարի գլխավորած կառավարական շախումբը (սեփականաշնորհման նախարար Պ. Ղալթախչյան, էկոնոմիկայի եւ ֆինանսների նախարար Է. Սանդոյան, ինչպես նաեւ մի շարք նախարարությունների ու գերատեսչական մարմինների երկրորդ էշելոնի պատասխանատուներ) 4 ժամ շարունակ քննարկեց տնտեսության հրատապ խնդիրները՝ արդյունաբերությանն արգելակող հարկային, մաքսային վարչարարության, տնտեսական անլիարժեք օրենսդրության, միջազգային չափանիշների ու արտոնագրման համակարգի բացակայության, հայրենական արտադրության խոչընդոտների վերաբերյալ, բայց քննարկելու եւ վիճաբանելու շատ հարցեր մնացին կիսատ:

Գ. Մարտիրոսյանը համաձայնվեց, որ վերոհիշյալ խնդիրները տնտեսությունում կաթվածահար վիճակ են ստեղծել, որ առանց իրազեկելու, անտեղի ստուգումները հարկային մարմինների կողմից, խնդիրների առաջ են կանգնեցնում արտադրողին, որ շրջանառու միջոցներից զրկված ձեռնարկություններն ունեն վարկավորման լուրջ պրոբլեմ, բայց վարկավորման մեխանիզմներն այնքան էլ հստակեցված չեն եւ այլն: Սակայն, որպես կառավարության անդամ, չէր կարող չտեղեկացնել նաեւ մի քանի լավ լուրերի մասին: Մասնավորապես այն, որ երկու վարկային ծրագրերի՝ ՀՔ ձեռնարկությունների զարգացման եւ Լինսի, դրամաշնորհներում արդեն կա վարկավորման արագ եւ հստակ մեխանիզմ, որ կառավարության կառուցվածքային փոփոխությունների արդյունքում յուրաքանչյուր նախարար կամ փոխնախարար պատասխանատու է կոնկրետ որեւէ հարցի համար: Այժմ լուծումների շարքում նշվեց նաեւ Բաթումի-Փոթի-Իլյիչովսկ-Նովոռոսիյսկ լաստանավի գործարկումը, ստանդարտների եւ սերտիֆիկացման հանձնաժողովի ստեղծումը եւ այլն:

«Ձեր պահենք տնտեսությունը քաղաքականությունից»

Այսպիսի եզրահանգման եկան երկու կողմերը, երբ քննարկման հերթը հասավ Հայաստանի ներդրումային վարկանիշին: Քաղաքական շահարկումների պատճառով այսօր փաստորեն Հայաստանի վարկանիշը կտրուկ ընկել է, ներդրողները դարձել են ավելի զգուշավոր ու խուսափող: Կոչ արվեց տնտեսությունը զերծ պահել քաղաքականությունից: Մյուս կարեւոր խնդիրը, ՀԱԳՄ նախագահ Ա. Վարդանյանի բնորոշմամբ, այսօր Հայաստանում նորմալ, կիրթ եւ միջազգային չափանիշներին համապատասխան գործարարի դեֆիցիտն է: Ի պատասխան Գ. Մարտիրոսյանը ավելացրեց, որ ՀՀ եւ Նիդեռլանդների վարչապետները համաձայնության են եկել գործարարների եւ ձեռնարկատերերի վերապատրաստման նպատակով հատկացվելիք 670 հազ. դոլարի շնորհի շուրջ: «ՍԻԼ» կոնցեռնի նախագահ Խաչատուր Սուքիասյանը, ի թիվս այլ հարցերի, դիմեց կառավարությանը՝ կա՞ արդյոք Հայաստանում մի մարմին, որը վերջապես վերլուծել եւ որոշել է ՀՀ տնտեսության զարգացման ռազմավարությունը, առաջնահերթությունները: Առաջարկը կոնկրետ էր՝ գիտական, արդյունաբերական ներուժի ընդգրկմամբ ստեղծել Ռազմավարական հետազոտությունների կենտրոն, որի ֆինանսավորումը «ՍԻԼ»-ը պատրաստ է վերցնել իր վրա: Ի դեպ Խ. Սուքիասյան-Գ. Մարտիրոսյան «դուետի» արդյունքում (առաջինը կարծես դարձել էր գործարարների հավաքական բողոքի ու մտքի արտահայտողը, երկրորդը՝ կառավարության հավաքական պատասխանն ու արդարացնողը) Գ. Մարտիրոսյանը գերադասեց ակնհայտ համակրանքով եզրափակել. «Մենք երջանիկ պիտի համարեինք մեզ, եթե ունենայինք 100 հազ. «ՍԻԼ» կոնցեռն, բայց «ՍԻԼ» կոնցեռնը առանձին երջանիկ չի կարող լինել այս երկրում»: Փոխվարչապետի եզրակացությամբ, թե կառավարությունը եւ թե գործարարները պետք է «ֆիքսեն», որ իրենք նույն նպատակի վրա են՝ զարգացնել Հայաստանի տնտեսությունը: «Ի՞նչ պիտի անի կառավարությունը ձեզ համար, որպեսզի դուք մեզ պահեք լավ, որովհետեւ որեւիցե երկրում պետությունը չի պահում իր հասարակությանը, հասարակությունն է պահում պետությունը, բանակն ու նախագահին»: Այս ամենի լուծման վերաբերյալ կողմերը եկան մի եզրակացության՝ համատեղ նպատակային աշխատանք եւ երկխոսություն կառավարության եւ գործարարության միջեւ, որի սկիզբը կարծես թե դրվեց վերոհիշյալ հանդիպումով:

ԳԱՅԱՆԵ ՄՈՒՔՈՅԱՆ

ԴԱՏ

Պատգամավորներն ստիպված են հիշել, թե ինչ էին մտածում չորս ամիս առաջ

«Հայաստանի Հանրապետութիւն» օրաթերթի նախկին գլխավոր խմբագիր Լիզա Ճաղարյանի՝ ԱԺ նախագահ Խոսրով Հարությունյանի դեմ հայցով սկսված քաղաքացիական գործում երեկ կասկածի տակ առնվեց ԱԺ խմբերի ու խմբակցությունների որոշ անդամների ստորագրությամբ մի փաստաթղթի իսկությունը: Փաստաթուղթը, ըստ Խ. Հարությունյանի լիազոր ներկայացուցիչ Վահագն Մկրտչյանի, հոկտեմբերի 9-ի ԱԺ պատգամավորների մի նիստի արձանագրություն է, որտեղ վերջիններիս դժգոհությունն է արտահայտվում «ՀՀ»-ի հրապարակումների առթիվ: Երեկվա նիստում հայցող կողմը հանդես եկավ ԱԺ այլ պատգամավորների վկայության կանչելու միջնորդությամբ, հավաստացնելով, որ իրենք կստանան վերոհիշյալ փաստաթուղթը ստորագրողների կարծիքին տրամագծորեն հակառակ կարծիքներ:

Լ. Ճաղարյանի լիազոր ներկայացուցիչ Լիլի Մարտոյանն ընդմիջման ժամանակ «Ազգին» հայտնեց այն կարծիքը, թե խմբագրի հեռացումն ընդամենը պահի ազդեցության տակ արված հրամանի արդյունք է: Ըստ նրա, որոշումն արվել է հոկտեմբերի 13-ի «Հայլուրի» թողարկման հետ կապված աղմուկի ազդեցության տակ, որից հետո ԱԺ-ն դրել է պետական լրատվամիջոցների լիազորությունների հարցը: «Եվ քանի որ ազգային հեռուստատեսությունն ավելի զորեղ կառույց դուրս եկավ, պարզապես զոհ տրվեց ավելի անզոր «Հայաստանի Հանրապետութիւն» թերթը»: Տկն Մարտոյանը չբացառեց, որ նշված փաստաթուղթը կարող է լինել կեղծ կամ պատրաստված, իսկ որ ավելի հավանական է՝ հետին թվով կնքված, որպեսզի տպավորություն ստեղծվի, թե օրաթերթի նկատմամբ բացասական վերաբերմունքն ավելի վաղ է ձեւավորվել:

Վահագն Մկրտչյանը երեկ բերեց նոր փաստարկներ Լ. Ճաղարյանի ազատման հրամանն արդարացնող: Նրա ասելով, Լ. Ճաղարյանը թույլ է տվել «կարեւոր սխալներ»՝ հաշվի չառնելով հիմնադրի պահանջները, խախտել է կանոնադրության 5.6 կետը՝ անձնական նախաձեռնությամբ 100 տոկոսով բարձրացնելով աշխատավարձերը: Նա չզլացավ եւս մեկ անգամ հիշեցնել, որ «ով նշանակում է, նա է ազատում»: Այս ամենն իրավունք է տալիս նրանց դատավարության ե՛ւ առաջին, ե՛ւ երկրորդ օրերին բազմիցս նշելու, որ Ճաղարյանին ազատելը հեռու է մամուլի ազատությունը ճնշելու փորձից: Սակայն եթե առաջին օրը մամուլի ազատության խնդիրը ծանրակշիռ էր թվում, երեկ սահուն կերպով խնդիրը տեղափոխվեց այլ՝ երկրորդական հարթություն: Հիմա առաջնայինն այն գրավոր կարծիքներն են, որոնք պիտի ներկայացնի հայցող կողմը՝ իր միջնորդության արդյունքում:

Դժվարությունն այն է միայն, որ հայցվորը, դատավոր Ա. Առաքելյանի պահանջով, ստիպված է ներկայացնել ԱԺ պատգամավորների 98 թ. հոկտեմբերի 9-ին ունեցած կարծիքները:

ՌՈՒԶԱՆ ՄԱՍԱԿՅԱՆ

Ադրբեջանը նպաստում է տարածաշրջանի բեւեռացմանը

Սկիզբը էջ 1

Նախարար Օսկանյանն այցելել է ծոցի երկրներ: Ի դեպ, Հայաստանը վերջին 7 տարիներին ընդհանրապես որեւէ ակտիվ գործունեություն չի ծավալել այս տարածաշրջանում: Ուստի այցի նպատակն էր սկսել քաղաքական երկխոսություններ եւ խորհրդակցություններ: Հայաստանը պայմանավորվածություն է ձեռք բերել պայմանագրային հիմունքներով աշխատատեղեր ստեղծել ծոցի երկրներում, որոնք կնպաստեն Հայաստանի տնտեսական աճին: Կատարում ԱԳ նախարարը հանդիպել է ԱԳ պետնախարարի հետ, սակայն այլ հանդիպումներ չեն եղել, քանի որ պետք է մասնակցեր Հուսեյն թագավորի հուղարկավորությանը: Հանդիպումներ են եղել Հորդանանի նորընծա թագավորի հետ: Հորդանանը եւս արաբական աշխարհի կարեւոր երկրներից է, եւ առկա են տնտեսական աճի հեռանկարներ: Այդ իսկ պատճառով շուտով այդ տարածաշրջանում Հայաստանը եւս կունենա դեսպան: Թագավոր Հուսեյնի մահվան պատճառով նախարար Օսկանյանն Արաբական Միացյալ էմիրություններում պաշտոնական հանդիպումներ չի ունեցել: Արաբական էմիրություններում, մասնավորապես Աբու Դաբիում այս տարվա ընթացքում եւս պայմանավորվածություն է ձեռք բերվել բացելու ՀՀ դեսպանություն: Օսկանյանը նաեւ մեկօրյա այցով եղել է Քուվեյթում, հանդիպել վարչապետի եւ առեւտրի ու արդյունաբերության նախարարին: Պայմանավորվածություն է ձեռք բերվել կարճ ժամանակահատվածում ստորագրել պայմանագրեր: Կազմակերպվելու է բիզնես ֆորում, ուր ՀՀ-ի հնարավորությունները կներկայացվեն Քուվեյթի եւ ծոցի այլ երկրների բիզնեսմեններին: Ըստ Օսկանյանի, Հայաստանի եւ ծոցի արաբական երկրների միջեւ առկա է բավականին մեծ հետաքրքրություն հատկապես քաղաքական առումով: Օսկանյանը կարեւորելով մասնավորապես համընդհանուր երկու՝ նավթի եւ անվտանգության խնդիրները, նշեց, որ կասպյան տարածաշրջանն ի վերջո մրցակցության է մտնելու ծոցի արաբական երկրների նավթի հետ: Իսկ Հայաստանն այս տարածաշրջանում կարեւոր տեղ ունեցող երկիր է: Անդրադառնալով ԼՂՀ-ի խնդրին, նախարարը ընդգծեց, որ առայժմ համանախագահների կողմից մանրամասներ չկան, Մինսկի եռյակը փորձում է կարճ ժամանակահատվածում գտնել բանակցությունների վերսկսման՝ ընդունելի տարբերակ: Սպասվում է համանախագահների այցը տարածաշրջան եւ, ըստ Օսկանյանի, եթե առաջադրվի նոր տարբերակ, ապա պետք է լինի համապարփակ, առանց նախապայմանների, հիմքում ընկած լինի իրավահավասարության սկզբունքը: Միայն հիշյալ պայմանների բավարարման դեպքում առաջարկն ընդունելի կլինի որպես բանակցությունների հիմք Հայաստանի համար: Մոսկվայում համանախագահողներն իրենց վերջին առաջարկությունը ներկայացրել են Մինսկի անդամ երկրներին: Հայաստանը կոչ է անում Ադրբեջանին՝ բանակցությունները վերսկսելու հնարավորություն ստեղծել:

Օջալանի վերաբերյալ նախարարը նկատեց, որ Հայաստանը միանում է միջազգային հանրության կարծիքին, կոչ է անում, որպեսզի դատավարությունը լինի արդար, թափանցիկ, միջազգային նորմերին համապատասխան:

Ռուսական սպառազինությունների վերաբերյալ Օսկանյանը նկատեց, որ Հայաստանն անվտանգության քայլեր է ձեռնարկել՝ ռուսական բազաների առկայությունը ՀՀ-ում, մասնակցությունը ՆԱՏՕ-ի ծրագրերին, ԱՊՀ կոլեկտիվի անվտանգության՝ ԵՍԶՈՒ-ի պայմանագիրը միասին են հնարավորինս ապահովել Հայաստանի անվտանգությունը: Միջոցառումներն ուղղված չեն որեւէ այլ երկրի՝ Թուրքիայի եւ Ադրբեջանի դեմ, սակայն, դժբախտաբար, Ադրբեջանն այլ մեկնաբանություն է տալիս, դիտում է որպես սպառնալիք, փորձում տարածաշրջանում բեւեռացում ստեղծել: «Հայաստանն այն երկիրն է, որտեղ տարբեր շահեր կարող են մերձենալ, համերաշխ գոյատեւել, իսկ Ադրբեջանը նպաստում է այդ շահերի բախմանը, ինչը կարող է վտանգավոր լինել», ընդգծեց Օսկանյանը: Եվրախորհրդին Հայաստանի անդամակցության միակ խնդիրը, ըստ Օսկանյանի, ԼՂՀ-ի հիմնախնդիրն է: Ըստ ԵԽ-ի, Լեռնային Ղարաբաղը կարող է լուրջ խոչընդոտ հանդիսանալ, քանի որ Հայաստանի ու Ադրբեջանի անդամակցության դեպքում հարցը կտեղափոխվեր ԵԽ-ի հարթակ: Առաջիկա ՀՀ խորհրդարանական ընտրություններից եւ ԼՂՀ-ի բանակցություններից հետո միայն կհստակեցվի անդամակցության խնդիրը:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության Ը տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
Ֆաքս 562941, AT&T (3742) 151065,
e-mail INTERNET: azg2@arminco.com
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրեն
ՀՐԱՅՐ ԶՈՐԵԱՆ / հեռ. 562863
Համակարգչային ծառայություն / 562941
Apple Macintosh
համակարգչային սարքաշարը
«Ազգ» թերթի
Յղումը «Ազգին» պարտադիր է
Նյութերը չեն գրախոսվում ու չեն վերադարձվում
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

digitised by A.R.A.R.@

Կուսակցական

«Ներքաղաքական իրավիճակը Հայաստանում լարված է... Բայց, կարծում եմ, որ ամեն երեւույթի մեջ պետք է գտնել դրականը: Սա դրական է այն առումով, որ ժողովրդի ճանաչողությունը քաղաքական հոսանքների, կազմակերպությունների ու դեմքերի նկատմամբ հնարավոր է, որ

Վանո Սիրադեղյանին անձեռնմխելիությունից զրկելու գլխավոր դատախազի միջնորդությունը եւ նրա շուրջ բարձրացած քաղաքական լարվածությունը Հրանտ Մարգարյանը գնահատեց հակիրճ, նա համոզված էր՝ Վանո Սիրադեղյանն ինքը պետք է ցանկանար, որ դատ լինի՝ իր թիկունքում կա գործող կուսակցություն,

ՀՅԴ-ն պետք է մենակ գնա ընտրությունների՝ ստանալով ի՛ր քվեն

ԱԺ-ում Դավիթ Շահնազարյանի նախաձեռնությունը՝ ստեղծելու Ռոբերտ Քոչարյանի հրաժարականը նախապատրաստող ժամանակավոր հանձնաժողով, Հրանտ Մարգարյա-

նաեւ ազդեցիկ 3-4 կուսակցությունների հետ բանակցություններ սկսելը, որպեսզի ընտրատարածքներում մեծամասնական կարգով առաջադրվելիք կուսակցական գործիչները միմյանց չբախվեն. «Այս ընտրություններում կուսակցությունների կարեւորագույն հարցը նաեւ մեկը մյուսին արժեւորելն է, որպես-

Նախարարաց երկու պորտֆելները փորձաշրջան

«Երկրապահը» ԱԺ-ում պնդում է, որ գործադիր իշխանությանը սատարելու իրենց լիմիտը սպառվում է, իսկ Դաշնակցությունը, ինչպես սրամիտ արձագանքեց Հ. Մարգարյա-

ՍԱՄՈՒԼԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱԿՈՒՄԲԻ ՀՅՈՒՐԱՍԵՆՅԱԿ

«Ժողովուրդը հնարավորություն ունի պարզելու՝ ով ո՞վ է»

Գնահատում է ՀՅԴ ԳՄ անդամ Հրանտ Մարգարյանը

դառնա ավելի ամբողջական, իրականությանը մոտ: Ժողովուրդն այսօր ավելի շատ հնարավորություն ունի ճանաչելու՝ ով ո՞վ է», ասաց Սամուլի ազգային ակումբի «Հրատապ թեմա» ծրագրի հյուր, ՀՅԴ Գերագույն մարմնի անդամ Հրանտ Մարգարյանը: ՍԱԱ հրավիրյալը ներքաղաքական իրավիճակի վերլուծության ընթացքում առանձնացրեց ներկա պահը, քանզի այսօր, նրա համոզմամբ, առավել իմաստավորվում են անցած 9-10 տարիները, [illegible] որի կայացան մեր հանրապետությունը եւ այն քաղաքական ուժերը, որոնք ներկայումս հավակնում են վճռական դերակատարում ունենալ Հայաստանի ապագայում: Եվ Վանո Սիրադեղյանին պատգամավորական անձեռնմխելիությունից զրկելու խորհրդարանական քննարկումները, եւ վերջերս տեղի ունեցած դարանակալ սպանությունները, դրանց հետ կապված քաղաքական հայտարարությունները հնարավորություն են ստեղծում ժողովրդի համար ջրբաժան դնելու նախորդ եւ ներկա իշխանությունների միջեւ. «Որքանով կարելի է պայմանների փոփոխության դեպքում (Հրանտ Մարգարյանը նկատի ունի փետրվարյան դեպքերից հետո ՀՀՇ-ի հեռանալը իշխանությունից.- Ն. Դ.) խոսել բարոյականության, ազգային արժեքների եւ ժողովրդավարության մասին, երբ ժողովուրդը տեսել է այդ մարդկանց գործի մեջ, եւ կարող է դատել, թե անցած այս 9 տարիների ընթացքում ով իրեն ինչպե՞ս պահեց, ո՞ւմ ներկա խոսքն իր անցյալի ասածներին, պահվածքին չի հակասում», ի մի բերեց Հրանտ Մարգարյանը:

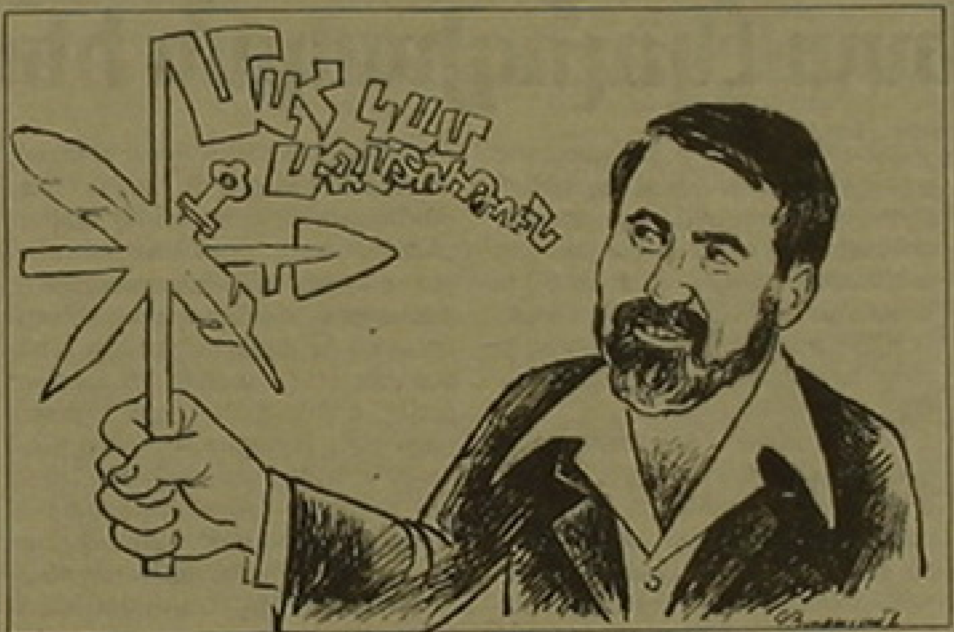

թերը, եւ բացառվում է, որ այս ժողովրդավարության պայմաններում հնարավոր լիներ շինծու մեղադրանքներ հաստատել: Վանո Սիրադեղյանը դատի միջոցով կկարողանար կամ արդարանալ, կամ էլ հանձնառու դառնալ: Ակումբի հյուրը փորձեց անաչառ լինել՝ իրավացիորեն նկատելով, որ դատախազի միջնորդության եւ հարցի հետ առնչվող իշխանության ներկայացուցիչների պահվածքում հարցը մինչեւ վերջ չբացելու, խնդիրը մինչեւ վերջ չտանելու մտահոգություն ունի: Ըստ նրա՝ փորձ է արվում սպանությունների փաստերի ներքո տնտեսական հանցագործությունները ստվերել: Մինչդեռ, ՀՅԴ համոզմամբ, տնտեսական հանցագործությունների բացահայտումը պետության կարեւորագույն խնդիրն է: Եվ դա վրեժխնդրություն չէ կամ անձերի դեմ ուղղված հաշվեհարդար, այլ պետության ապագա զարգացման գրավական:

նը համարեց լուրջ հարցերի էժանացում եւ պաշտպանողական քայլ՝ կատարված կրի թելադրանքով: ՀՅԴ-ն որդեգրել է մի կեցվածք՝ լինել իշխանության կողքին, սատարել, բայց եւ միաժամանակ առայժմ՝ մինչ ընտրությունները չհամարել իրեն իշխանություն: Մայիսի 30-ին կայանալիք ԱԺ ընտրություններն իշխանության իրական դառնալու ճանապարհի սկիզբն է: Հ. Մարգարյանը պնդեց, որ իր համոզմամբ, ՀՅԴ-ն պետք է մենակ գնա ընտրությունների, առանց նախընտրական միավորումների, որպեսզի տեսնի, թե ժողովուրդը որքանով է վստահում իրեն եւ որքան քվեներ կտա: Հրանտ Մարգարյանը փաստարկեց, որ նախընտրական շրջանում ՀՅԴ-ն պատրաստ է համագործակցել բոլոր ուժերի հետ՝ պահպանվելու ազատ եւ թափանցիկ ընտրություններ: Պատասխանելով «Ազգի» հարցին, նա չբացառեց

գի կարողանանք արգելել քաղաքային հեղինակությունների մուտքը խորհրդարան»: Այդ քաղաքային հեղինակությունները, որոնք կիսաքրեական տարրեր են, սովորաբար դառնում են իշխանության հիմք վատ առումով, հիմնավորեց ՍԱԱ հրավիրյալը: Անդրադառնալով իշխանության հիմնական ուժը դառնալու կարգավիճակին հավակնող «Հանրապետական» կուսակցությանը վերաբերող մեր հարցին, Հրանտ Մարգարյանը շեշտեց, թե «Հանրապետականն» իբրեւ կուսակցություն կայանալու լուրջ ճամփա ունի, նա դեռեւս չի կայացել: Ինչ վերաբերում է երկրապահ-ազատամարտիկներին, ապա նրանց հանդեպ իրենք հոգեհարազատություն ունեն: «Հանրապետականի» հանդեպ նախընտրական եւ ապա ետընտրական փուլում ՀՅԴ վերաբերմունքը մեծապես կախված է նրանց վարքագծից:

Հրանտ Մարգարյանը հստակ կարեւորեց արդար ընտրությունների երաշխավորումը՝ ընդգծելով, որ 96 թ. սեպտեմբերի 22-ին Լեւոն Տեր-Պետրոսյանին տրված ժողովրդի քվեն էր, որ իրականում պատճառ դարձավ 98-ի իշխանափոխության: Միայն ժողովրդի քվեով օժտված քաղաքական դեմքը կամ կուսակցությունը կարող են հավակնել լուրջ դերակատարում ունենալ մեծ քաղաքականության մեջ, ի մասնավորի՝ ԱԺ-ում: ՀՅԴ-ն պատրաստվում է ԱԺ-ում օրենսդրական նախաձեռնություն ներկայացնել՝ վերանայելու ընտրական օրենսգրքի 97-րդ հոդվածը, որն արտոնում է համայնքապետների եւ քաղաքապետների առաջադրումը մեծամասնական ընտրակարգով, եւ հույս ունի, որ կհաջողի:

նը, շատ ավելի խիստ եւ ավելի վաղ է արտահայտվել այս կառավարության մասին: Կառավարության կազմում ՀՅԴ անդամ երկու նախարարների առկայությունը Հրանտ Մարգարյանը համարեց փորձաշրջան. «Մենք չկաշառվեցինք պաշտոններով»: Տեւական ժամանակ իշխանության լծակներից հարկադրաբար օտարված ՀՅԴ-ն այս կերպ փորձում է հաստատել իր կարողությունները եւ ամենակարեւորը՝ նախարարները կամ մարզպետը կուսակցության ուղեգծի իրականացնողները չեն. «Դա չի նշանակում, թե մշակույթը, գիտությունը եւ կրթությունը կամ Արագածոտնը հանձնել են Դաշնակցությանը», ի մի բերեց նա:

Սամուլի ազգային ակումբում ՀՅԴ ԳՄ անդամը հստակորեն անդրադարձավ տեղայնամտության «հաղթանակին», որի արդյունքում ԼՂՀ ընտրված նախագահի Հայաստանի Հանրապետության նախագահ դառնալը սկիզբ դրեց հայաստանցիներ եւ ղարաբաղցիներ օտարացման: Նա հիշեց 90-94 թթ.-ին իրենց ջոկատներում կիրառվող սպառնալիքը, որով մարտիկ իրեն վատ պահելու դեպքում ստանում էր նախազգուշացում՝ 6 ամիս կզրկվես Ղարաբաղ գնալուց, եւ մարտիկները սթափվում էին: Այսօր ԼՂՀ-ում ծառայելը շատերի համար ամենաանցանկալին է: Բարոյահոգեբանական մթնոլորտի այս շեղումն է ամենաանթույլատրելին, եզրափակեց Հրանտ Մարգարյանը:

ՆԱՐԻՆԵ ԴԻԼԲԱՐՅԱՆ

Հայաստանի ՍԴՀԿ երկու հակամարտող (Նաճարյանական եւ Սողոմոնյանական) թեւերի ներկայացուցիչները երեկ, խոսքները մեկ արած, նույն ժամին, բարեբախտաբար տարբեր տեղերում, ասուլիսի էին հրավիրել լրագրողներին

Հնչակների նաճարյանական թեւը վերադառնում է ակունքներին

«Նաճարյանական թեւի» ներկայացուցիչները՝ ՍԴՀԿ Հայաստանի կազմակերպության նորընտիր Կենտրոնական վարչության (ԿՎ) ատենապետ Ալեքսանդր Խաչատրյանը, փոխատենապետ Ստեփան Մանթալյանը, ԿՎ անդամներ Արսեն Սարգսյանը եւ Վարուժան Մխիթարյանը նախընտրել էին ժուռնալիստի տունը: «Կուսակցության բազմամյա ղեկավար» Եղիա Նաճարյանը բացակայում էր, լրագրողները հիասթափված էին:

Պրն Խաչատրյանը ներկայացրեց փետրվարի 14-ին ՀՀ ԳԱ-ում, «սողոմոնյանական թեւի» դիմադրությանը հակառակ գումարված համագումարի հայտարարությունը եւ բանաձեւերի փաթեթը: Հայտարարությունն արձանագրում է, որ Հայաստանի հնչակները, հավասարիմ մնալով «հայրենի իշխանությունների հետագա քայլերին զորակից լինելու» կեցվածքին, դժգոհ են իշխանությունների վարած հարկային ու վարկային, սակագնային ու ներդրումային, սեփականաշնորհման քաղաքականությունից, որ նախկինի պես շրջանցում է ժողովրդի սոցիալ-տնտեսական վիճակի բարելավման գերխնդիրը: Ինչ վերաբերում է ներկուսակցական թնջուկին, ապա համագումարը դատապարտել է «արտերկրի որոշ անհեռատես շրջաններից թելադրվող ինքնակոչ-ապօրինի «հնչակյանների» խմբակի կուսակցակործան գործունեությունը»: Համագումարը բավարարել է վատթար առողջական վիճակի եւ արտասահմանում բուժում անցնելու կապակցությամբ կազմակերպության «ցկյանս նախագահի» պաշտոնից հրաժարվելու Եղիա Նաճարյանի դիմումը, բացի այդ, որոշել է լքել «իր կենսունակությունը կորցրած «Հանրապետություն» միավորման կազմը: Բավական ուշացումով հնչակյանները նկատել են, որ, իբրեւ ձախ կուսակցություն, «Հանրապետություն» միավորման մեջ անելիք չունեն, եւ, ըստ այդմ, վերադառնում են իրենց ակունքներին: Այն է՝ առաջ մղել սոցիալական խնդիրները: Հերքելով **«Ազգի»** կասկածը, թե «ի շրջանս յուր» հնչակների վերադարձը նախընտրական միջոցառումների ոլորտից է, պրն Խաչատրյանը հավաստեց, որ ինքն անձամբ պատգամավոր դառնալու հավակնություն չունի (կուսակցությունը, սակայն, «մի քանի տեղերի համար պայքարելու է»): Համագումարը, վերջապես, կուսակցությունը խայտառակելու, կազմակերպության գույքը եւ կառավարության տրամադրած 15 հազար դոլարը յուրացնելու «մեղադրանքով» Եռնեստ Սողոմոնյանին վտարել է կուսակցությունից՝ արգելելով հանդես գալ ՍԴՀԿ անունից:

Ասուլիսը վարողները պնդեցին, որ 3 հազարանոց կուսակցությունը պային-տղայական շահերից ելնելով պառակտման հասցրած է. Սողոմոնյանի կողքին այսօր միայն գրասենյակի աշխատողն ու հավաքարարն են, գումարած մի 300 հոգի, որ վեցամսյա կուսակցական ստաժ ունեն: «Մենք թույլ չենք տա, որ կուսակցությունը մենատիրական ոճով ղեկավարող այդ մարդն ուրիշի բնում ձու ածող թռչունի պես գա, տիրանա 112-ամյա կուսակցության գույքին», հավաստեց Ա. Խաչատրյանը՝ օրինական կարգով համապատասխան ատյաններին դիմելու վճռականություն հայտնելով:

ԼՈՒՍԻՆԵ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

«Ժանգը ոսկուն չի կպչում»

Այսպես բնորոշեց Եղիա Նաճարյանի կողմից իրեն հասցեագրված վիրավորանքներն ու վարկաբեկելու փորձերը Սոցիալ-դեմոկրատական հնչակյան կուսակցության ատենապետ, ԱԺ պատգամավոր Եռնեստ Սողոմոնյանը: Լրագրողների հետ Արմենպրեսի ասուլիսային սրահում կայացած հանդիպման ընթացքում պրն Սողոմոնյանը մանրամասնորեն ներկայացրեց կուսակցության «խոհանոցը», Եղիա Նաճարյանին այնպիսին, ինչպիսին կա, նաեւ իրեն ու իր համախոհներին հերքելով բոլոր մեղադրանքները, մասնավորապես իր՝ ժամանակին «կոմսոմոլի հրահանգիչ» լինելու բամբասանքը: Պրն Սողոմոնյանի ելույթն ու հարցերին տրված պատասխանները բավականաչափ համոզիչ էին ու տրամաբանված, հատկապես երբ հիշենք ու հաշվի առնենք, որ հնչակների մոտ ստեղծված կացությունը որոշ նմանություն ունի ՀՌԱԿ դեպքերի հետ (թեեւ ինքը՝ հնչակների ատենապետը, այնուամենայնիվ, մեծ տարբերություններ գտավ): Եռնեստ Սողոմոնյանի հիմնական մեղադրանքը 97 թ. (երբ կառավարությունը կուսակցություններին որոշակի գումար տրամադրեց) հնչակներին հասանելիք 7,6 մլն դրամի յուրացումն էր Եղիա Նաճարյանի կողմից: Հնչակների առաջնորդը չբացառեց նաեւ լրագրողներից մեկի վարկածը Նաճարյանի՝ գաղտնի գործակալ լինելու վերաբերյալ, սրանով էլ Սողոմոնյանը բացատրեց նրա երկարատեւ լռությունը եւ անակնկալ հայտնությունն ԱԺ ընտրությունների նախաշեմին: Ի դեպ, ընտրություններին անդրադառնալով, ատենապետը հայտարարեց, որ հնչակյան կուսակցությունն ընտրարշավին հազիվ թե մենակ հանդես գա, սակայն որեւէ միավորման էլ կհավասարմացվի լոկ այն դեպքում, երբ զգա վերջինի բարոյական ու ազգանպաստ լինելը:

Ներկայումս, ըստ պրն Սողոմոնյանի, հնչակների թիվը Հայաստանում հասնում է երեք հազարի, իսկ աշխարհում՝ կես միլիոնի (Sic): Ինքը՝ ատենապետը, կուսակցության Կենտրոնական վարչության անդամ է եւ սփյուռքի իր կուսակիցների հետ որեւէ խնդիր, ի տարբերություն Նաճարյանի, չունի:

ԱՆՈՒՇ ԲԱԲԱՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Ղարաբաղ-11

1988 թ. փետրվարի 20-ին Լեռնային Ղարաբաղի Ինքնավար Մարզի ժողովրդական պատգամավորների խորհրդի արտահերթ նստաշրջանը որոշեց ինքնավար մարզը դուրս բերել Ադրբեջանի կազմից, թոթափել ադրբեջանական 70 տարվա գաղութային լուծը եւ վերամիավորվել մայր Հայաստանին: Պատմական այս որոշումը վճռական դեր խաղաց Արցախի ազատագրական լայնածավալ պայքարը հաղթական ավարտին հասցնելու համար: Ադրբեջանը բնականաբար չէր կարող հաշտվել այն հանգամանքի հետ, որ կորցնում է իրեն բռնակցված հայկական այն երկրամասը, որը 70 տարի եղել էր

վեց Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության ստեղծումը: Ստեղծվեց ԼՂՀ կառավարություն, Ազգային խորհուրդ, ձեւավորվեց բանակ, ընդունվեցին ԼՂՀ դրոշը, օրհներգը եւ զինանշանը: Աշխարհի քաղաքական քարտեզի վրա ձեւավորվեց հայկական մի նոր պետականություն, որը միջազգային հանրության կողմից փաստորեն ճանաչված է: ԼՂՀ ղեկավարները հաճախակի պաշտոնական այցելություններով լինում են աշխարհի շատ երկրներում, Լեռնային Ղարաբաղ են այցելում տարբեր երկրների ղեկավար գործիչներ, դիվանագետներ, պատվիրակություններ:

րությունն ու շինարարությունն ամեն տարի հնարավորություն չեն ունեցել ներմուծելու շուրջ 1 մլն տոննա սեւ եւ գունավոր մետաղ, 1,2 մլն խմ փայտանյութ, այդքան էլ մազութ եւ այլ նավթամթերք, հսկայական քանակությամբ հումքատեսակներ, որոնց հետեւանքով հանրապետության տնտեսությունը փաստորեն կազմալուծվել է, ապա դժվար չէ թեկուզ մոտավոր հաշվով պատկերացում կազմել ՀՀ-ին հասցված տնտեսական վնասի մասին: Իսկ չէ՞ որ այդ շրջափակումն այսօր էլ շարունակվում է, հետեւաբար Ադրբեջանը շարունակում է հսկայական վնասներ հասցնել մեր հանրապետու-

րագույն պայմաններում: Հայաստանի Հանրապետությանը հասցված մյուս խոշոր վնասն այն է, որ այդ տարիներին անխնա հատվել է 17 հազար հա անտառ: Բնակչությունը ցրտից փրկվելու համար ստիպված է եղել նույնիսկ քաղաքների զբոսայգիների, շատ գյուղերում նույնիսկ պտղատու այգիների ծառերը կտրել եւ օգտագործել որպես վառելափայտ:

Ադրբեջանը հսկայական չափերի հասնող տնտեսա-էկոլոգիական վնասներ է հասցրել ԼՂՀ-ին: Մոտավոր տվյալներով, միայն ԼՂՀ-ին հասցված տնտեսական վնասը կազմում է 2,5-3 մլրդ դոլար: Ադրբեջանի կանոնավոր զորքերը ԼՂՀ տարած-

սական հետեւանքները ահավոր կարող են լինել: Հատկապես երիտասարդությունը ստիպված կլինի հեռանալ ԼՂՀ-ից: Իսկ առանց երիտասարդության անկախության պաշտպանությունը կապված է մեծ դժվարությունների հետ:

Անդրկովկասի ռազմա-քաղաքական վիճակն այնպիսին է, որ ԼՂՀ-ն ու ՀՀ-ն թերեւս երկար ժամանակ կմնան շրջափակված: Հենց հիմնականում նաեւ այդ պատճառով (չբացառելով նաեւ անցյալի ապաշնորհ ղեկավարությանը) ՀՀ տնտեսական վիճակը դեռեւս մնում է ծանր, իսկ ԼՂՀ-ն առանց ՀՀ-ի դժվար կարող է գոյատեւել: Միեւնույն ժամանակ

ՀԱՇՎԵՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆ

Ադրբեջանա-ղարաբաղյան ռազմական հակամարտության տնտեսա-էկոլոգիական հետեւանքները

հումքային կցորդ:

Նորաթուխ, 1918 թ. հանդես եկած Ադրբեջան կոչված հանրապետությունն ինքը՝ ԽՍՀՄ փլուզումից հետո անկախություն ստանալով, սրերով ընդունեց հազարամյակների պատմություն ունեցող եւ Հայաստանի անբաժանելի մասը կազմող Արցախ աշխարհի անկախության, մայր հայրենիքին վերամիավորվելու ձգտումը: 7 մլն բնակիչ ունեցող Ադրբեջանը, մոբիլիզացնելով իր ռազմական եւ տնտեսական բոլոր հնարավորությունները, հարձակվեց 180 հազար բնակիչ ունեցող, բոլորովին անզեն, տնտեսապես կեղեքված Լեռնային Ղարաբաղի հայկական ինքնավար մարզի վրա:

Մինչեւ ԽՍՀՄ-ի փլուզվելը Արցախի հայության դեմ Ադրբեջանի վարած ամենաբարբարոս միջոցառումներին զարմանալի ակտիվությամբ մասնակցում էր նաեւ Խորհրդային Միության բանակն իր ժամանակակից ռազմական տեխնիկայով:

Սակայն Արցախը մայր հայրենիքի ու համայն հայության աջակցությամբ 7 տարվա խիստ անհավասար, արյունահեղ պատերազմում ոչ միայն դիմակայեց Ադրբեջանի կանոնավոր մեծաթիվ զորքերին եւ հրոսակախմբերին, այլեւ ձեռք բերեց իր երազած անկախությունը:

1991 թ. սեպտեմբերի 2-ին ԼՂԻՄ-ի եւ 20-ական թվականներին հայկական այդ մարզից բռնատրոհված, պատմական Արցախի բաղկացուցիչ մասը կազմող Շահումյանի շրջանի ժողովրդական պատգամավորների համատեղ նիստում հռչակ-

Չնայած իր տնտեսական, տարածքային, բնակչության թվաքանակի, ռազմական հսկայական առավելություններին, Ադրբեջանը խայտառակ պարտություն կրեց ղարաբաղյան ազատագրական բանակից: 1994 թ. մայիսի 12-ին նա ստիպված էր կնքել զինադադար: ԼՂՀ հերոսական բանակն ազատագրել է Արցախի տարածքի մեծ մասը, սակայն դեռ մնում են օկուպացված Շահումյանի շրջանը, Մարտակերտի ու Մարտունու շրջանների դաշտային որոշ հատվածներ:

Ղարաբաղյան հիմնահարցը դեռեւս լուծված չէ, իսկ ԼՂՀ-ն ու ՀՀ-ն շարունակում են մնալ տնտեսական շրջափակման մեջ Ադրբեջանի կողմից: Հայ ժողովրդի համար կենսական նշանակություն ունեցող խնդիր է այդ հիմնահարցի խաղաղ ճանապարհով լուծումը, դիվանագիտական նուրբ քաղաքականությամբ ԼՂՀ անկախության ամրապնդումը: Իսկ դա նշանակում է, որ հնարավոր կլինի խուսափել տնտեսա-էկոլոգիական նոր խոշոր վնասներից:

Ռազմական հակամարտության 7 տարիներին երկաթուղային, ավտոխճուղային ճանապարհների շրջափակման, գազամուղների հաճախակի պայթեցումների, սահմանային գյուղերի ռմբակոծումների, ավերումների հետեւանքով Ադրբեջանը տնտեսա-էկոլոգիական հսկայական վնասներ է հասցրել նաեւ Հայաստանի Հանրապետությանը:

Եթե հաշվի առնենք այն հանգամանքը, որ երկաթուղու շրջափակման պատճառով ՀՀ արդյունաբե-

թյանն արդեն 11 տարի: Հանրապետության տնտեսական կազմալուծման ուղղակի հետեւանքներից առավել ցավալին այն հարյուրհազարավոր աշխատավորների, ինժեներների, գիտնականների արտահոսքն է հանրապետությունից, որոնք զրկվելով իրենց աշխատանքից ստիպված մեկնել են օտար երկրներ:

Ամենահամեստ տվյալներով ՀՀ-ից այդ տարիներին հեռացել է շուրջ 1 մլն մարդ եւ հայտնի չէ, թե այդ բարձրորակ արտադրողական ուժի ո՞ր մասն է ետ գալու կամ առհասարակ վերադառնալո՞ւ է: Իսկ դա մեր ազգի ամենամեծ կորուստն է:

Եթե Ադրբեջանի հասցրած տնտեսական վնասը թեկուզ մոտավոր հնարավոր է որոշել, էկոլոգիական վնասների որոշումն անհնար է պատկերացնել: Այդ շրջափակման տնտեսական ու հատկապես էկոլոգիական խոշորագույն վնասներից մեկը Սեւանա լճի մակարդակի հարկադրական իջեցումն է: Շրջափակման տարիներին, երբ ջերմաէլեկտրակայանները զրկվել էին էլեկտրաէներգիա արտադրելու վառելիքային բազայից, երբ բնակչությունը խարխափում էր ցրտի ու խավարի ճիրաններում, գործողության մեջ դրվեց Սեւան-Հրազդան հիդրոէլեկտրակայանների կասկադը: Սեւանի մակարդակը նորից իջավ ճգնաժամային մակարդակի: Դա նշանակում է, որ Սեւանի էկոլոգիական հավասարակշռությունը մեծ չափերով նորից խախտվեց: Թե որքան ժամանակում նորից կվերականգնվի, դժվար է ճիշտ կռահել տնտեսական այս ծան-

քում հիմնահատակ ոչնչացրել են տնտեսական բնույթի 8 հազար ձեռնարկություն, 7 հազարից ավելի բնակելի տուն, ուսումնական տարբեր բնույթի 172 հաստատություն, բժշկական նշանակության 47 շինություն եւ այլն: Անեքսիայի է ենթարկվել ԼՂՀ տարածքի 25 տոկոսը, որտեղ գտնվում են հանրապետության բերրի հողահանդակները, խաղողի եւ պտղատու այգիները: Մինչեւ այժմ էլ ականապատված է մնում ազատագրված հարթավայրային տարածքների մեծ մասը, որը հնարավոր չէ մշակել: Փաստորեն տասնամյակների ընթացքում մեծ ծախսերով մշակված լանդշաֆտը վերածվել է անապատի: Այդ տարածքների ականազերծումը, ոռոգման համակարգերի, խաղողի ու պտղատու այգիների վերականգնումը պահանջում է հսկայական միջոցներ եւ ժամանակ:

Ադրբեջանցիները գողացել, քշել տարել են ԼՂՀ միայն կոլտնտեսություններից 15-20 հազար խոշոր, 50-60 հազար մանր եղջերավոր անասուն: Հիմնահատակ ավերվել են մեծ թվով գյուղական բնակավայրեր՝ իրենց այգիներով, գերեզմանոցներով: ԼՂՀ տնտեսությանը հասցված առավել խոշոր վնասն արդյունաբերական համարյա բոլոր ձեռնարկությունների ավերումն է, որոնք այսօր էլ կամ չեն գործում, կամ գործում են մի քանիսն աննշան հզորությամբ: Իսկ դա նշանակում է, որ այդ փոքր հանրապետությունում հազարավոր բանվորներ, մասնագետներ անգործ են, որի սոցիալ-տնտե-

Հայաստանի Հանրապետությունը չի կարող միշտ անհրաժեշտ տնտեսական օգնություն տրամադրել: Այդ վիճակից դուրս գալու թերեւս հիմնական ելքը համայն հայության ընդհանուր ուժերով ԼՂՀ տարածքում եղած բնական եւ աշխատանքային ռեսուրսների ռացիոնալ օգտագործման բազայի վրա տնտեսա-էկոլոգիական վնասների վերականգնումն ու արտադրության մի շարք նոր ճյուղերի ստեղծումն է:

Այս ծանր պայմաններում աշխարհի ամեն մի հայ պետք է գիտակցի իր պարտքի անհրաժեշտությունն Արցախի լինել-չլինելու գործում: Միայն այդ ճանապարհով ներկա ժամանակաշրջանում հնարավոր կլինի ստեղծել ֆինանսական համապատասխան ֆոնդ Արցախի սոցիալ-տնտեսական, տնտեսա-էկոլոգիական, հետեւաբար նաեւ ռազմավարական հիմնահարցերը լուծելու համար:

Իսկ ԼՂՀ տնտեսա-էկոլոգիական վերքերի բուժումը, նրա տարբեր հողատարածքների, խաղողի ու պտղատու այգիների ականազերծումը, անապատացումից դրանց փրկությունը շատ կարեւոր դեր կխաղան ոչ միայն Արցախի բնակչության պահանջները գյուղատնտեսական մի շարք կենսական մթերքների գծով ապահովելու, այլեւ մայր Հայաստանին զգալի օգնություն ցույց տալու բնագավառում:

ՍԵՐԳԵՅ ՄԵԼՔՈՒՄՅԱՆ
«Արցախ-Հայաստան» կազմակերպության վարչության նախագահ

ՀՀ եւ ԼՂՀ մշակույթի նախարարությունների գործակցության համաձայնագիր

Փետրվարի 4-ին Երեւանում ՀՀ եւ ԼՂՀ մշակույթի, երիտասարդության հարցերի եւ սպորտի նախարարությունների միջեւ կնքվեց համագործակցության համաձայնագիր: Այդ գործընթացն, ինչպես տեղեկացրեց ԼՂՀ մշակույթի, երիտասարդության հարցերի եւ սպորտի նախարար Արմեն Սարգսյանը, սկսվել է մեկուկես տարի առաջ: Մինչ այդ, իհարկե, կար համագործակցելու պայմանավորվածություն, սակայն համաձայնագիր չէր կնքվել: Պատճառը, թերեւս, այն էր, որ այդ ժամանակաշրջանում մշակույթը մտցված էր կրթության նախարարության համակարգի մեջ: Մշակույթի ու կրթության բնագավառների տարանջատումից հետո ոլորտի հիմնախնդիրներն առավել հստակ ուրվագծվեցին: Այդ կապակցությամբ նույնիսկ Ստեփանակերտում տեղի ունեցավ ՀՀ եւ ԼՂՀ մշակույթի, երիտասարդության հարցերի եւ սպորտի նախարարությունների կոլեգիայի համատեղ նիստ, որտեղ նշվեցին համագործակցության ուղիները:

Անցյալ տարվա հայաստանյան իշխանափոխությունը, սակայն, որոշակի մի փուլում դանդաղեցրեց գործընթացը: Եվ միայն Ռոլանդ Շառոյանի ՄԵՍ նախարար նշանակվելուց հետո Հայաստան-Արցախ մշակութային կապը դրվեց նոր հարթության վրա: Երկու պետություն՝ մեկ ազգ (որը նույնն է՝ մեկ մշակույթ) հաճախակի հոլովվող կարգախոսը վերջապես գործի մեջ դրվեց:

Գործնական առաջին քայլը վերոհիշյալ համաձայնագիրն էր: ԼՂՀ ՄԵՍ նախարար Ա. Սարգսյանի գնահատմամբ, այդ փաստաթուղթը շահեկան է, որովհետեւ վերջապես ստեղծվել է մի մեխանիզմ, որը գերակա է լինելու երկու կողմերի նպատակային գործունեության մեջ՝ մշակութային, երիտասարդության հարցերի ու սպորտի բնագավառներում համագործակցելիս: Ըստ այդ համաձայնագրի, ՀՀ ՄԵՍ նախարարությունը ԼՂՀ համանուն նախարարությանն է տրամադրում անհրաժեշտ նորմատիվային փաստաթղթեր, հաշվի առնելով Արցախի առանձնահատկությունները:

Նյութատեխնիկական բազայի եւ անհրաժեշտ մեթոդական գրականությամբ ապահովումը կազմում են ՀՀ ՄԵՍ նախարարության պարտավորությունների մի մասը: Այդ նպատակով յուրաքանչյուր եռամսյակը մեկ համատեղ կկազմակերպվի սեմինար խորհրդակցություն՝ համապատասխան բնագավառների պատասխանատու աշխատակիցների մասնակցությամբ:

Տարբեր ոլորտներում ուղղակի կապերը գործնական ռելսերի վրա դնելու համար երկու նախարարությունները ԼՂՀ շրջանների եւ ՀՀ մարզերի համագործակցությանը նպաստելու պարտավորություն են ստանձնել:

Համաձայնագիրը նախատեսում է նախարարությունների բոլոր կառույցների համագործակցություն, փոխայցելություններ եւ համատեղ ծրագրերի իրականացում: Այդ առիթով համաձայնեցված միջոցառումների ծրագիրը բազմաբովանդակ է՝ մշակույթի օրերի ու ցուցահանդեսների կազմակերպում ՀՀ-ում եւ ԼՂՀ-ում, հայաստանյան մարզական միջոցառումներին Արցախի մարզական օջախների ներգրավում եւ ընդհակառակը:

Համաձայնագրում կարեւորություն է տրվել կադրերի պատրաստման եւ վերապատրաստման խնդրին: Մասնավորապես, պետպատվերի շրջանակներում ՀՀ բուհերում յուրաքանչյուր տարի ԼՂՀ-ին կհատկացվի 5 տեղ: Երկու նախարարությունները կիրականացնեն ԼՂՀ-ին անհրաժեշտ կադրերի վերապատրաստման, վարչական աշխատողների որակավորման աշխատանքներ, կգործուղվեն բարձրակարգ մասնագետներ՝ տեղում գործնական օգնություն ցույց տալու համար:

Ուշադրությունից դուրս չեն մնացել նաեւ մշակութային եւ մարզական օբյեկտների պայմանների բարելավման հարցերը: Տվյալ օբյեկտի վերաբերյալ կազմվել է առանձին ծրագիր, որը ՀՀ ՄԵՍ նախարարության միջոցով պետք է ներկայացվի սփյուռքի եւ միջազգային կազմակերպություններին՝ անհրաժեշտ հովանավորչական գործունեություն ծավալելու նպատակով: Համատեղ կկատարվեն նաեւ ԼՂՀ տարածքում պատմամշակութային հուշարձանների հետազոտման եւ վերականգնման աշխատանքներ, որոնց ֆինանսավորումը եւ բարձրորակ կադրերի մասնակցությունը կապահովի ՀՀ ՄԵՍ նախարարությունը:

Ա. Սարգսյանի խոսքերով, անցած ավելի քան մեկ տարում ուսումնասիրվել են 1300 հուշարձաններ, որոնց ցանկը ներկայացվել է կառավարություն: Հադրութի շրջանի եւ Շուշի քաղաքի հուշարձանների ցանկն արդեն ընդունվել է կառավարության նիստում: Նպատակն է՝ ճարտարապետական արժեք ներկայացնող ամեն մի շինություն, անգամ սեփականատիրական, պաշտոնապես գրանցել եւ հետագայում դրա տիրոջ կողմից քանդելու հավանականության դեպքում՝ պետությունը գնի:

Ի մասնավորումն ասվածին Ա. Սարգսյանը նաեւ տեղեկացրեց, որ ՀՀ ՄԵՍ նախարարությունը նոր հաստիքներ է տրամադրելու՝ պատմական հուշարձանների ուսումնասիրման աշխատանքները հետագայում ավելի արդյունավետ դարձնելու նպատակով:

ՀՀ ՄԵՍ նախարարությունը, նույն համաձայնագրի շրջանակներում, պարտավորություններ է ստանձնել նաեւ Արցախի բեմարվեստին հնարավորինս ֆինանսապես սատարելու, ինչպես նաեւ ԼՂՀ մշակութային, երիտասարդական եւ մարզական օջախներում ընդգրկված պատանիների ու երիտասարդների ամառային հանգիստը ՀՀ համապատասխան ճամբարներում կազմակերպելու: Նախարարությունը միաժամանակ կաջակցի տարբեր հիմնադրամների, ազգային մշակութային կազմակերպությունների կողմից ԼՂՀ մշակութային եւ մարզական ծրագրերի հովանավորությանը, ինչպես նաեւ կնպաստի ԼՂՀ մշակութային, երիտասարդական եւ մարզական կազմակերպություններին՝ միջազգային համապատասխան կազմակերպություններին անդամակցելու գործընթացին:

Վերջին հանգամանքը ԼՂՀ-ի միջազգային ճանաչման գործում անշուշտ իր ուրույն նշանակությունը կունենա:

Համաձայնագիրը չի մնա թղթի վրա, փաստաթղթի մեկնաբանումն այսպես եզրափակեց Արմեն Սարգսյանը, քանզի կազմվել է կենսական խնդիրների հիման վրա, եւ դրանց լուծման միջոցներն ու ձեւերն էլ իրատեսական են:

ԿԻՄ ԳԱԲՐԻԵԼՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

ԱՆԴՐԱԴԱՐՁ

Միջազգային լրատվության որակումները երբեմն ընդունելի չեն մեզ համար

Բաց նամակ հայկական լրատվամիջոցներին

Գաղտնիք չէ, որ Հայաստանի զանգվածային լրատվության միջոցների միջազգային տեղեկատվության հիմնական աղբյուրը Ռուսաստանի եւ արեւմտյան երկրների լրատվական գործակալություններն ու էլեկտրոնային ԶԼՄ-ներն են: Նրանք աշխարհում կատարվող իրադարձությունները հաճախ ներկայացնում են այնպիսի որակումներով, որոնց մեխանիկական տարածնահանումը Հայաստանի ԶԼՄ-ներով երբեմն չի պատասխանում մեր ժողովրդին, երբեմն՝ նույնիսկ հակասում է մեր ազգային շահերին: Հետեւաբար, շատ զգույշ պետք է լինել արտասահմանից ստացվող տեղեկատվությունը հայ մարդուն մատուցելիս:

Համաշխարհային հանրության համար վերջին օրերի կարեւոր իրադարձությունը մնում է Քրդստանի աշխատավորական կուսակցության ղեկավար Աբդուլահ Օջալանի ձերբակալումն ու Թուրքիա տեղափոխումը, մի մարդահենություն, որը վայել է միայն Թուրքիայի նման պետություններին: Հայ հասարակությունն այսօր, ցավոք, անտարբերությամբ է վերաբերվում այս աննախադեպ արարքին (նույն հասարակությունը ՀՀՇ-ական եւ հետհեղափոխական իշխանավորների պատճառով անտարբեր է դարձել նույնիսկ իր սեփական հարցերի նկատմամբ), սակայն գոնե պետք է հասկանալ ու հարգել աշխարհի, ներառյալ Հայաստանի, քրդերի արդար ցասումը, վիրավորանքը:

«Արմենիա» հեռուստատեսության 17 փետրվարի ժամը 19.30-ի լրատվական հաղորդման ժամանակ պրն Ռ. Մախսակալյանի շուրթերից հնչած «անջատական» որակումը՝ տրված քրդերի առաջնորդին, մեղմ ասած, ճիշտ չէր: «Անջատողական», «ահաբեկիչ» (տեռորիստ) եւ նման որակումները Օջալանին եւ PKK-ին տալիս են թուրք ղեկավարները եւ թուրքական լրատվամիջոցները: Ժամանակին (ու մինչեւ այսօր) նույն շրջանակները ԱՍԱԼԱ-ին եւս նույն որակումներն էին տալիս:

Հայերի, արաբների, քրդերի եւ այլոց ազգային-ազատագրական շարժումներն անջատողականություն, ահաբեկչություն չեն, այլ՝ արդարացի պայքար հանուն հայրենիքի ազատագրության:

Արտահայտելով իմ ընդվզումը «Արմենիա» հեռուստաընկերության երբեմն հեռարձակած գնահատականի նկատմամբ, միաժամանակ ողջունում եմ ազգային հեռուստատեսության «Հայլուր» ծրագրի նույն օրվա հաղորդումներում Օջալանին տրված «քրդերի ազգային-ազատագրական շարժման ղեկավար» որակումը:

Կարեւոր է շատ զգույշ լինել լրագրության ասպարեզում եւ մեխանիկորեն չտարածնահանել արեւմտյան, ռուսական, առավել եւս՝ թուրքական գնահատականները:

ԳԵՎՈՐԳ ՅԱԶԸՃՅԱՆ

Հ. Գ. «Հայոց աշխարհ» օրաթերթի փետրվարի 18-ի համարի առաջին էջում տպված կոլաժը, որտեղ թուրքական հատուկ ջոկատի դիմակավորների ճանկերում գտնվող Օջալանին փոխարինում է Վանո Սիրադեղյանը, նույնպես տհաճ զգացումներ է առաջացնում: Դրանով ի՞նչ է ուզում փոխանցել օրաթերթի խմբագրությունն իր ընթերցողին: Համենայն դեպս, հիմնովին սխալ է հավասարության նշան դնել Օջալանի եւ Սիրադեղյանին վերաբերող պարագաների միջեւ:

Մեր պարտքն է բարոյապես աջակցել քուրդ ժողովրդին

Սկիզբը էջ 1

Մեր ժամուլում հասկանալի անհանգստություն է արտահայտվում պաշտական Հայաստանի նկատմամբ քրդերի տարածքային հավակնությունների վերաբերյալ անցյալում հայտնված որոշ փաստերի առթիվ: Կարծում եմ, ընդսմին չի կարելի մոռանալ, որ այսօր մեզ համար առաջնայինը եւ հրատապը քրդական ազգային ազատագրական շարժման առաջնորդ Աբդուլահ Օջալանի ճակատագիրն է եւ վերջին հաշվով ամբողջ քուրդ ժողովրդի ճակատագիրը: Այդ խիզախ մարդն իր ամբողջ կյանքը նվիրաբերել է քրդերի եւ այլոց ցեղասպանության թուրք կազմակերպիչների դեմ մղվող արդար ու փրկարար պայքարին: Եվ քանի դեռ աշխարհը չի ըմբռնել ու գիտակցել, որ Թուրքիան վաղուց արդեն ժողովուրդների միջազգային դահճի դեր է ստանձնել, որ այդ նախահարձակ երկրից բխող չարիքը մշտապես միայն չարիք է ծնում, հանգստություն չի տիրի ոչ միայն տարածաշրջանում, այլեւ ամբողջ մոլորակում: Նայենք աշխարհի քարտեզին եւ կհամոզվենք, որ ամենուրեք, որտեղ դեռ վերջերս արյուն էր հեղվում եւ այսօր էլ շարունակում է հեղվել, կարելի է տեսնել պանթուրքիստների չարագույժ ձեռքը, լինի դա վիճխարի Հնդկաստանում կամ փոքրիկ Ղարաբաղում, Եվրոպայի կենտրոնում գտնվող Հարավսլավիայում կամ ամբողջ Հյուսիսային Կովկասում: Նույնը կարելի է ասել Կիպրոս կղզու բարբարոսական եւ մինչեւ օրս չդատապարտված եւ միջազգային քաղաքական գնահատական չստացած, իր վայրենությամբ հրեշավոր օկուպացման մասին: Եվ ամենուրեք տառապում են ամբողջ ժողովուրդներ: Եվ հիմա էլ դժվար չէ գուշակել, որ թուրք քաղաքական գործիչները, ցինիկորեն օգտագործելով Օջալանի դեմ սարքված դատական խեղկատակությունը, անպայման ամեն ինչ կանեն, որպեսզի աղմկարարության քողի տակ իրենց քնորոշ վանդալիզմով ու բարբարոսությամբ ավերեն հնարավորին չափ շատ քրդական բնակավայրեր եւ ոչնչացնեն հնարավորին չափ շատ քուրդ երեխաների, կանանց, ծերունիների:

Եվ Թուրքիայի ֆաշիստական քաղաքականության հերթական զոհի համար այսքան ողբերգական պահին, կարծում եմ, հայ մտավորականությունը պարզապես պարտավոր է բարոյապես աջակցելու քուրդ ժողովրդի ազգային ազատագրական շարժման առաջնորդ Աբդուլահ Օջալանին: Դահճի ձեռքը պետք է բռնել արդեն այն ժամանակ, երբ կացինն օդում է, ասում է քրդական առածը:

RMC

Ընկավ Օջալանը, ոչ թե շարժումը

Թուրքիայում արգելված Քրդստանի աշխատավորական կուսակցության (PKK) առաջնորդ Աբդուլահ Օջալանի ձերբակալման եւ առեւանգման գործում բոլոր մեղադրականները հետզհետե ուղղվում են ամերիկյան CIA-ին եւ իսրայելական «Մոսադին», չնայած վերջիններս ջանացին հույներին նստեցնել մեղադրյալի աթոռին: Մյուս կողմից, բոլոր քաղաքական դիտորդները այդ կալանմամբ փակված չեն համարում քրդական թղթապանակը: Ստորեւ զետեղված նյութը պատկանում է «Մոնտե Կարլո» ռադիոկայանի Կահիրեի վերլուծաբան-թղթակից, արաբ ծագումով Ջամիլ Մաթարին: Փետրվարի 18-ին եթեր արձակված նյութը տպագրում ենք՝ չընդունելով նրա որոշ տեսակետները: Ա. Մ.

Ընկավ Օջալանը, սակայն չպարտվեց: Ընկավ, որովհետեւ նրա դեմ միացան Եվրոպայի, ԱՄՆ-ի եւ Միջին Արեւելքի ու Աֆրիկայի որոշ կառավարություններ, ուստիեւ նրա անկման գործում Թուրքիան որեւէ շնորհք չունի: 14 տարուց ի վեր Թուրքիան փորձում էր նրան որսալ: Բոլոր փորձերը ձախողվել են: Բայց հանկարծ, հաշված ամիսների ընթացքում, բոլորը դաշնակցեցին ու միացան ընդդեմ մարդու եւ նրա շարժման: Իսրայելի եւ Թուրքիայի միջեւ ռազմական եւ հետախուզական դաշինք ստեղծվեց, ամերիկյան հովանավորությամբ հարկավ, եւ արաբական մեկ կամ ավելի պետությունների ամոքված, բայց եւ կարեւոր մասնակցությամբ: Ամերիկան ողջ Հյուսիսային Իրաքը բացեց Թուրքիայի համար, որպեսզի գրավի հաճախ եւ խրախճանա այնտեղ, դավադրության մեջ մտնելով Իրաքի քրդերի աշիրաթների ղեկավարների հետ, որոնց ինքնությունը ստուգելու կամ նպատակները ըմբռնելու գործում շփոթվել է աշխարհը:

Եվ վրա հասավ տրամաբանական զարգացումը, երբ Թուրքիան պաշարեց Սիրիան՝ հյուսիս-արեւելքից, հարավից եւ հարավ-արեւմուտքից: Թուրքիան սպառնաց պատերազմ հայտարարել Սիրիային, դրան մասնակցություն բերեցին ԱՄՆ-ը եւ Իսրայելը, ինչը հավաստի դարձրեց սպառնալիքը: Այնժամ Եգիպտոսը միջամտեց՝ երկյուղելով մի պատերազմից, որը սասանելու էր բազում փխրուն դիրքեր: Առանց պատերազմի «շահեցին» թուրքերը, այնուհետեւ հանդարտվեց արաբների հյուսիսային ճակատը: Մի քանի օր հետո հրդեհվեց արաբների արեւելյան ճակատը՝ Իրաքի ամերիկյան ռմբակոծումներով:

Ավարտվեց հետապնդումը, ձերբակալվեց ախոյանը, հալածանքի մասին պատմելու արժանի շատ մանրամասնություններ կային: Հոլիվուդը չի ուշանա դրանք ներկայացնելու այնպես, որ ծառայի «Մոսադի» առասպելին, գույց տա Արեւելքի թուլությունը եւ Արեւմուտքի որոշ կառավարությունների երկերեսանիությունը: Սակայն չեն պատմելու, որ Օջալանն ընկավ իբրեւ անձ, բայց չպարտվեց շարժումը, որը նրա անկման հետ գուցեեւ վերածվի հեղափոխության, որը կարող է զարգանալ եւ բարդանալ Թուրքիայի ներսում եւ դրսում այն աստիճան, որ զգջան Թուրքիայի գեներալները, ԱՄՆ-ի հետախուզությունը, Իսրայելի «Մոսադը» եւ Միջին Արեւելքի շատ կառավարություններ:

CIA-ի եւ «Մոսադի» գործուն մասնակցությամբ

Փետրվարի 18-ին «Մոնտե Կարլո» ռադիոկայանը տեղեկացրել է, այժմ հստակ է դառնում, որ քուրդ-թուրքական հակամարտությունից «օտար» երկու մարմին՝ CIA-ը եւ «Մոսադը» գործուն մասնակցություն են ունեցել Օջալանի ձերբակալմանը: Այդ երկու ծառայություններն էլ ազդեցիկ եւ ակտիվ ներկայություն ունեն Քենիայում, հատկապես՝ Նայրոբիում ամերիկյան դեսպանատան պայթեցումից հետո: Եվ չնայած Սպիտակ տան եւ Իսրայելի վարչապետ Նաթանյահուի հերքումներին, Նայրոբիի անվտանգության աղբյուրները հավաստիացնում են, որ հենց Վաշինգտոնն է քենիական իշխանություններին տեղեկացրել քուրդ առաջնորդի ներկայության մասին Քենիայում: Նրանք հաստատում են նաեւ, որ իսրայելցիները նույնպես իրազեկ էին: Ըստ համընկնող աղբյուրների, Օջալանը գտնվում էր մի ավտոմեքենայի մեջ, վարում էր մի քենիացի, որի կողքին նստած էր քենիացի անվտանգության ծառայող, երբ հանկարծակի մեքենայի վրա հարձակվեցին մի քանի ավտոմեքենաներ, իջան զինյալներ, շղթայեցին Օջալանի ձեռքերը, կապեցին աչքերը եւ նրան տարան օդակայան, որտեղից մի մասնավոր ինքնաթիռով հասցվեց Անկարա: Քենիայի համապատասխան մարմինները դյուրացրել էին Օջալանի արտաքսումը՝ նրան հեռացնելու կառավարության մի որոշման լույսի ներքո: Քենիայի նախագահը հեռագրել է արտաքին գործերի վարչության տնօրենին՝ առանց պաշտոնական որեւէ պարզաբանության: Այս դիրքորոշումը ավելի է մշուշապատում հարցերը, մանավանդ՝ մի երկրի նախագահի կողմից, որը հայտնի է իր սիրալիրությամբ ամերիկացիների, իսրայելցիների, ուստիեւ նրանց դաշնակից թուրքերի նկատմամբ:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Հունական համայնքը՝ ուշադրության կենտրոնում

Մեկ շաբաթյա այցով Հայաստանում էր հունական սփյուռքի գլխավոր քարտուղարության պատվիրակությունը՝ ծանոթանալու հայաստանաբնակ հույների կյանքին, սոցիալ-տնտեսական պայմաններին, համայնքների ղեկավար մարմինների աշխատանքին: Այցի նպատակն էր նաեւ հունական ծագում ունեցող հայաստանցիներին արդյունավետ օժանդակություն ցուցաբերելու համար մեկ տարվա ծրագիր կազմելը, որը ներառելու է ե՛ւ հումանիտար օգնությունը, ե՛ւ ուսուցման ու հանգստի (դպրոցականների եւ ծերերի) կազմակերպումը: Պատվիրակության անդամները՝ գլխավոր քարտուղարության կազմակերպական բաժնի պատասխանատու Էլենի Իգնատիադուն, ուսուցման ծրագրերի իրականացման հարցերով զբաղվող Կիրիակի Դագադակին, հումանիտար օգնության բաժնի աշխատակից Խրիստինա Խարալամպակին հունական դեսպանատան աշխատակիցների հետ եղան Երեւանի, Ալավերդու, Վանաձորի, Ստեփանավանի հունական համայնքներում, մոտիկից ծանոթացան իրենց հայրենակիցների կյանքին եւ կենցաղին, խիստ կարիքավոր ընտանիքներին դրամական օգնություններ տվեցին (15 հազար դրամ):

«Առաջին անգամ եմ լինում Հայաստանում, ասաց տիկին Իգնատիադուն, ԽՍՀՄ-ի փլուզումից հետո նրա տարածքում ապրող մեր հայրենակիցները ճաշակում են այն բոլոր դժվարությունները, ինչ բաժին են ընկել այն ժողովուրդներին, որոնց հյուրընկալ հարկի տակ ապրում են հույները: Հայաստանը բացառություն չի կազմում: Այսօր աշխարհով մեկ սփռված հույները՝ շուրջ 50 մլն, մեր կազմակերպության տեսադաշտում են եւ մեր աշխատանքի առանցքն են: Հայաստանում ապրում է 6 հազար հույն, մինչեւ այսօր նրանց նկատմամբ ցուցաբերած մեր ուշադրությունն այնքան էլ մեծ չի եղել, վերադառնալով, մենք կմշակենք հստակ աշխատանքային ծրագիր եւ կաշխատենք ավելի արդյունավետ օգնություն կազմակերպել»:

Մեկնելուց առաջ Հայաստանի հունական ներկայացուցչությունում տեղի ունեցավ խորհրդակցություն, որին մասնակցում էին հունական ֆեդերացիայի, համայնքների նախագահները, դեսպանատան աշխատակիցները: Հունաստանի դեսպան պրն Պանայոտիս Զոգրաֆոսը, խոսելով համայնքներ-դեսպանատուն համագործակցության մասին, նշեց, որ հայ եւ հույն ժողովուրդների բարեկամությունը դարավոր ավանդույթներ ունի, եւ այսօր, քան երբեւէ, ընդգծվում է այդ բարեկամությունը էլ ավելի խորացնելու անհրաժեշտությունը: Հայաստանն այն եզակի երկրներից է, ուր երբեք խտրականություն չի դրվել տարբեր ազգությունների միջեւ: Հույնը այստեղ իրեն զգացել է հասարակության լիիրավ անդամ, մեզ մնում է հնարավորության սահմաններում օգնել մեր հայրենակիցներին շուտ հաղթահարել սոցիալական ճգնաժամը եւ պահպանել ազգային նկարագիրն ու ավանդույթները:

Այնուհետեւ ելույթ ունեցան ֆեդերացիայի, համայնքների նախագահները: Անկաշկանդ մթնոլորտում քննարկվեցին համայնքների հիմնախնդիրները, որոշվեց էլ ավելի գործնական եւ արդյունավետ դարձնել սփյուռք-հայրենիք կապը:

ՄԱՍԻՍ ԳԵՈՐԳՅԱՆ
«Ոսնեռ» համայնքի փոխնախագահ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Մշակույթ

«Թատրոնն իմ սերն է, իմ հոգու լույսը»

Բեմարվեստի, դերասանական կատարումների մասին խոսք լինելիս էջմիածնեցիները առաջինը հիշում են իրենց քաղաքի թատրոնը: Նրանց մտապատկերներում ուրվագծվում են իրենց կյանքը բոլորանվեր թատերական արվեստին ու բեմին նվիրած դերասաններ Սեդա Գրիգորյանը, Թամարա (Աշխեն) Պետրոսյանը, Նորայր Հովհաննիսյանը, Մելիք Ալեքսանյանը, Մարզպետունի Վարդանյանը, Գրիգոր Ամյանը եւ էլի շատերը, որոնք նվիրյալի համառությամբ մշտապես պահեցին բեմի կախարդանքը:

Դերասանական այս բույլի մեջ, սակայն, կա մեկը, որը առանձնանում է բնատուր շնորհներով, կանացի ընդգծված նրբությամբ ու թովչանքով, թավիշ ձայնով ու կիրթ արտահայտչականությամբ, ներքին կուլտուրայով ու կախարդական ազդեցությամբ:

Իզաբելլա Գեւորգյանն էջմիածնի դրամատիկական թատրոնի Մետաքսյա Սիմոնյանն է: Առանց նրա թատերախումբը չէր ունենա այն հեղինակությունը, այն մակարդակը, համակրանքն ու սերը, որ ունի այսօր: Դերասանական նրա ճանապարհը սկսվել է 1964 թվականից: Դեռ խանն էլ չբոլորած նուրբ ու նազուկ աղջիկ էր, երբ վստահեցին բեմ բարձրանալ: Բեմը եղավ մշտապես ձգող ու հրապուրիչ այն միջավայրը, որտեղ դերասանուհին ամբողջովին դրսեւորեց իր հնարավորությունները: Արվեստի սերը մշտապես նրան պահեց պատասխանատվության, հեղինակության պահպանման շրջանակներում: «Թատրոնն իմ սերն է, իմ էությունը: Բեմում իմ ուժերը, եռանդը, խոսքը, հեղինակի իղձերը արտահայտելու ցանկությունները կրկնապատկվում են: Հանդիսատեսի ժպիտները, հիացական հայացքներն ինձ ամբողջովին ողողում են լույսով, մղում դերակատարությունը կատարելության հասցնելու գործին: Ես չեմ պատկերացնում մարդու հոգեկան աշխարհը ներթափանցելու մեկ այլ միջոց, քան բեմական խոսքն է», ասում է դերասանուհին:

Բեմական գործունեության 30-ամյա ճանապարհին նա ստեղծել է կանացի կերպարների մի ամբողջ պատկերասրահ: Կեկել (Գ. Սունդուկյանի «Պեպո»), Բեատրիչե (Կ. Գոլդոնի «Երկու տիրոջ ծառան»), Տատյանա Ալեքսեեւնա (Ա. Չեխովի «Հոբելյան»), Կատրին (Ա. Ֆրանսի «Համր կինը»), Ուստիան (Դ. Դեմիրճյանի «Քաջ Նազար»), Աննա իշխանուհի (Լ. Շանթի «Ինկած բերդի իշխանուհին»), Տիրուն (Գ. Գեւորգյանի «Ակնունի գանձերը»), Ադելաիդա (Տ. Վարդազարյանի «Ադելաիդան նորահարս»), թագուհի (Մուրացանի «Գեւորգ Մարզպետունի»), Ջավահիր (Շիրվանզադեի «Չար ոգի»):

Սա ամենեւին էլ ոչ բոլոր այն կերպարները, որ շնորհալի դերասանուհին յուրովի մեկնաբանությամբ թողել է հանդիսատեսի հիշողության մեջ:

Էջմիածնում դրամատիկ թատրոնին զուգահեռ գործել է նաեւ տիկնիկային թատրոնը: Ասել է՝ մանուկները նույնպես եղել են մի խումբ դերասանների, ինչպես նաեւ Իզաբելլայի ուշադրության կենտրոնում:

Ամուսնու՝ թատրոնի տնօրեն եւ շնորհալի դերասան Ռոբերտ Վարդանյանի հետ ձեռնարկելով այս գործերը, դպրոցներում, մանկապարտեզներում նրանք մանուկներին են հրամցրել հարյուրավոր տիկնիկային ներկայացումներ: Տասնամյակներ շարունակ Հովհաննես Թումանյանի «Տերն ու ծառան», Ստեփան Զորյանի «Ագահ մարդը», Միխայել Գարիանովի «Մեղրաքլիթե տնակը», Ղազարոս Աղայանի «Անահիտ» ստեղծագործությունները եղել են մանկական թատրոնի ներկայացումների ցանկում: Եվ այստեղ նույնպես Իզաբելլան դրսեւորել է մանկական աշխարհը թափանցելու, նրանց անսահման հրճվանք պատճառելու իր տաղանդը: Դերասանուհին երկար տարիներ դասավանդել է էջմիածնի ակումբագրադարանային տեխնիկումում՝ իր սաներին հաղորդելով բեմական արվեստի նրբությունները ու մասնագիտական գիտելիքները: Բարձրարվեստ ներկայացումների համար թատրոնը 4 անգամ արժանացել է դափնեկրի կոչման՝ նվաճելով ոսկե մեդալներ: Այս նվաճումների մեջ իր պատկառելի ներդրումն ունի սիրված դերասանուհին: Իսկ թատերախումբը ներկայացումներով հանդես է եկել Երեւանում, Թբիլիսիում, Դոնի Ռոստովում, Քիշնեւում, Սոֆիայում, Արցախում, Թեհրանում՝ ամենուրեք նվաճելով հանդիսատեսի համակրանքն ու հիացմունքը: Բազմիցս ներկա լինելով թատրոնի ներկայացումներին, նկատել եմ, թե հանդիսատեսն ինչպիսի սեր է տածում դերասանուհու հանդեպ: Բուռն ծափողջույնները, ծաղկեփնջերի առատությունը, հիացական ու ջերմ արտահայտությունները անկեղծ ժպիտներն ու ողջագուրանքը թոթափել են հոգնածությունը եւ դերասանուհուն ողողել է երջանիկ ու տաք մի զգացում, որ ունենում է նվիրյալ արվեստագետն իր պատճառած բավականության համար:

Դերասանուհի Իզաբելլա Գեւորգյանն իր ուժերի ծաղկման շրջանում է: Ստեղծագործական է նրա ամեն մի օրն ու ժամը, իսկ հանդիսատեսն անշուշտ առաջիկայում հիանալու, հոգեկան բավարարություն ստանալու նոր առիթներ կունենա:

ԱՆԴՐԱՆԻԿ ՏԵՐՏԵՐՅԱՆ
էջմիածին

ԵՐԵՎԱՆ

«Գրական մրցանակ» հանձնաժողով

Հայաստանի Հանրապետության նախագահի 1998 թ. դեկտեմբերի 24-ի «Պետական գրական մրցանակներ հիմնելու եւ շնորհելու մասին» հրամանագրին համապատասխան, մրցանակի ներկայացված ստեղծագործությունների քննարկման, մրցանակի հավակնորդների ընտրության եւ նրանց մրցանակ շնորհելու մասին առաջարկությունները ՀՀ նախագահին ներկայացնելու նպատակով նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի փետրվարի 18-ի հրամանագրով ստեղծվել է պետական գրական մրցանակների շնորհման հանձնաժողով՝ բանաստեղծ Ռազմիկ Դավոյանի նախագահությամբ:

Հանձնաժողովում ընդգրկված են.

Խորեն Աբրահամյանը - դերասան

Աղասի Այվազյանը - արձակագիր

Լեւոն Անանյանը - «Գարուն» ամսագրի գլխավոր խմբագիր

Զավեն Ավետիսյանը - Երեւանի պետական համալսարանի հայ գրականության ամբիոնի պրոֆեսոր, բանասիրական գիտությունների դոկտոր

Աբգար Ափինյանը - Հայաստանի գրողների միության առաջին քարտուղար, «Նոր դար» հանդեսի գլխավոր խմբագիր

Վազգեն Գաբրիելյանը - Երեւանի պետական համալսարանի բանասիրական ֆակուլտետի դեկան, հայ նորագույն գրականության ամբիոնի վարիչ, բանասիրական գիտությունների դոկտոր, պրոֆեսոր

Սեյրան Գրիգորյանը - Երեւանի պետական համալսարանի հայ նորագույն գրականության ամբիոնի դոցենտ, բանասիրական գիտությունների թեկնածու

Գրիգոր Հակոբյանը - ՀՀ Գիտությունների ազգային ակադեմիայի Մ.Աբեղյանի անվան գրականության ինստիտուտի գիտաշխատող, բանասիրական գիտությունների դոկտոր

Հենրիկ Հովհաննիսյանը - ՀՀ Գիտությունների ազգային ակադեմիայի արվեստի ինստիտուտի գլխավոր մասնագետ, արվեստագիտության դոկտոր, պրոֆեսոր

Ռուբեն Հովսեփյանը - «Նորք» հանդեսի գլխավոր խմբագիր

Հրանտ Մաթեւոսյանը - Հայաստանի գրողների միության նախագահ

Ֆելիքս Մելոյանը - Հայաստանի գրողների միության քարտուղար

Ալեքսան Հարությունյանը - ՀՀ նախագահի աշխատակազմի ղեկավար

Ռոլանդ Շառոյանը - ՀՀ մշակույթի, երիտասարդության հարցերի եւ սպորտի նախարար:

ՀՀ նախագահի մամուլի գրասենյակ

Եվրոպայում նոր փոփ-աստղ

Եվրոպայում փոփ-աստղերը հաջորդում են միմյանց: Քիչ թե շատ աստղ է նա, ով կարողանում է գոնե մի 6 ամիս դիմանալ փոփ երաժշտության երկնակամարում: «Մոդեռն թոքինգից» հետո Գերմանիան, կարծես, ներդրում չէր ունեցել եվրոպական հանրաճանաչ երաժշտության մեջ մինչեւ անցած տարվա կեսերը, երբ փոթորկի պես Գերմանիայի, Ավստրիայի եւ Շվեյցարիայի երաժշտաբեմեր ներխուժեց ռուսական անունով գերմանացի Սաշան՝ փորձելով ապացուցել, թե անչափահասների կուռքը սոսկ անգլո-ամերիկյան երեւույթ չէ:

Մեկ տարուց էլ կարճ ժամանակահատվածում Սաշան նվաճեց Եվրոպայի երիտասարդների սրտերը՝ իր դեբյուտային «Նվիրված է...» ալբոմով:

«Որոշ մարդիկ կարծում են, թե պատանիների կուռք դառնալը վատ է, ասում է Սաշան: Ես այդպես չեմ կարծում, քանի որ Փրեսլին, Ջորջ Մայքլը երկար ժամանակ հենց այդ տարիքի երաժշտասերների համար էին երգում: Ես փորձում եմ նրանց պահել ինձ հետ, եւ կարծես ստացվում է»:

Սաշայի ընթացիկ սինգլը՝ «Երբ դու հավատում ես», արդեն հաղթարշավ է ունեցել Եվրոպայում եւ մեկ շաբաթում գրավել Գերմանիայի հիթ-շքերթի բարձրագույն տեղերից: Հետաքրքրական է, որ ալբոմն անգլերեն է: «Ես քիչ երաժիշտների գիտեմ, ովքեր կարողանում են իսկապես գեղեցիկ բալլադներ երգել գերմաներեն», դա բացատրել է Սաշան:

Կմնա՞ արդյոք նա որպես երաժշտասերների կուռք 20 տարի անց, հարցնում է CNN-ի թղթակիցը: Նրա երկրպագուները հուսով են, իսկ 24-ամյա երգիչը մի փոքր անվստահ է. «Ես իսկապես չգիտեմ: Սակայն պարզ է, որ 20 տարի հետո էլ երաժշտությամբ եմ զբաղվելու»:

ԱՐ. Մ.

«Տասը տարի անց: 1989-1999»

Արեւելյան Եվրոպայի լուսանկարչական արվեստի ցուցահանդես Պրահայում

Նախկին արքայական պալատի՝ Պրահայի ամրոցի Թերեզյան մասնաշենքում փետրվարի 24-ից ապրիլի 5-ը գործելու է «Տասը տարի անց: 1989-1999» ընդհանուր խորագրով լուսանկարչական ցուցահանդեսը, որը ցույց է տալու այն փոփոխությունները, որոնք տեղի են ունեցել այդ ընթացքում կոմունիզմի լուծը թոթափած երկրներում: Ցուցահանդեսը կազմակերպել են Պրահայի ամրոցի եւ Պրահայում անգլերեն լեզվով հրատարակվող «Տրանզիշնզ» ամսաթերթի ղեկավարությունները՝ «Ուորլդ պրես ֆոտո» գործակալության բարեհաճ օժանդակությամբ: Մասնակցել են 15 երկրների 27 լուսանկարիչներ: Ցուցադրվելու են մոտ 150 գործեր, որոնցից մեծ մասը սեւ ու սպիտակ:

Հաղորդելով այս մասին «Տրանզիշնզ» պարբերականն իր փետրվարի համարում հատուկ բաժին է հատկացրել ցուցահանդեսին, հրատարակելով բոլոր 27 մասնակիցների գործերից առնվազն մեկական լուսանկար: Նման ցուցահանդես կազմակերպելու գաղափարն, ըստ պարբերականի, ծագել է անցյալ աշնանը խմբագրական կազմի հերթական հանդիպումներից մեկի ժամանակ. նպատակ ունենալով ի մի բերել ամսաթերթի գոյության յոթ տարիների ընթացքում նրան աշխատակցած լուսանկարիչների գործերը եւ դրանով ներկայացնել լրատվական լուսանկարչության զարգացումը ինչպես Կենտրոնական եւ Արեւելյան Եվրոպայում, այնպես էլ նախկին Խորհրդային Միությունում: Ցուցահանդեսը, որն առաջին անգամ է կազմակերպվում, պետք է ցույց տա տարբեր վայրերում կատարվող ողբերգական իրադարձությունները եւ դրանց ազդեցությունը հասարակության վրա: Տեխնիկական որակը լուսանկարների ընտրության միակ չափանիշը չի եղել: Կազմակերպիչները ցանկացել են, որ դրանցում արտահայտվի նաեւ լրագրողական բնույթը, պատմական պահը որսալու գործոնը: Ներկայացվել են հազարից ավելի լուսանկարներ, որոնցից ի վերջո 150-ն են ընտրվել, որոնց թվում նաեւ հայաստանցի Ռուբեն Մանգասարյանի գործերը: Պարբերականում նշված կարճ կենսագրականը հայտնում է, որ Ռուբենը ծնվել է 1960-ին: Ութ տարի որպես ֆոտոլրագրող աշխատելուց հետո 1996-ին հիմնել է «Պատկեր» լուսանկարչական գործակալությունը: Նրա լուսանկարները տպագրվել են «Նյուզուիք», «Թայմ», «Ֆիգարո» եւ «Գարդիան» հեղինակավոր պարբերականներում: Չորս անհատական ցուցահանդես է կազմակերպել եւ խորհրդային լրագրողների միության կողմից արժանացել «Տարվա լավագույն ֆոտոթղթակիցը» մրցանակին՝ 1988-ի երկրաշարժը լավագույնս լուսաբանելու համար: Մյուս գործերի հեղինակների աշխարհագրությունը բավական լայնատարած է:

Ռոստով, 10 հունիս, 1996 թ. Բորիս Ելցինի նախընտրական արշավը.

«Մենք պետք է այս եզակի ցուցահանդեսի նշանակությունն ուղղենք դեպի մեր ներքին էությունը՝ հասկանալու համար, թե ինչու այսքան հիմնական փոփոխություններից հետո դեռեւս շատ բան այնպես չէ, ինչպես պետք է լինի», գրել է ամսագրում Պրահայի ամրոցի ցուցահանդեսների բաժնի տնօրեն Լադիսլավ Կեզները:

Իրոք, լուսանկարչական արվեստի ընդհանուր պատմության համար բացառիկ նշանակություն ունի այս ցուցահանդեսը: Արեւելյան Եվրոպայի լուսանկարչությունը միշտ էլ թերագնահատված է եղել: Ըստ «Տրանզիշնզի» էջերում տպագրված Կոուլմենի հոդվածի, 1990-ի գարնանը Լոզանի (Շվեյցարիա) Էլիզե թանգարանում կազմակերպված ցուցահանդեսը (որտեղ ի մի են բերվել 100 լուսանկարիչների 2000 գործերը) առաջին փորձն է եղել աշխարհին ներկայացնելու Արեւելյան Եվրոպայի լուսանկարչական արվեստը, սակայն իր նպատակին չի հասել, որովհետեւ ոչ մի հրատարակություն չի հաղորդել ցուցահանդեսին, որպեսզի վավերագրեր իրադարձությունը: Ներկա ցուցահանդեսն, ըստ նրա, արժանին է մատուցում այդ արվեստի Արեւելյան Եվրոպայի մասնագետներին եւ համաշխարհային ճանաչման հնարավորություն ընձեռում նախկինում գրաքննության զոհ դարձած, այնուհետեւ արհամարհված արվեստագետ-ֆոտոթղթակիցներին: «Մեզ բոլորիս համար ուսումնասիրելու մի նոր շրջան է սկսվում», գրում է նա, հույս հայտնելով, որ այս անգամ անցյալի սխալները չեն կրկնվի, եւ ցուցահանդեսն իր նպատակին կհասնի:

Ն. Օ.

digitised by A.R.A.R.@

ԱԿՆԱՐԿ

Ֆուտբոլային խճանկար

Աղլերի մրցաշարը

Ռուսաստանյան «Սպարտակ» մարզընկերությունը Աղլերում անցկացնում է ֆուտբոլի մրցաշար, որը նվիրված է Նիկոլայ Ստարոստինի հիշատակին:

Մրցաշարին մասնակցում են 12 թիմեր, որոնք նախնական փուլում իրենց հարաբերություններն են որոշում երեք խմբերում:

Աղլերի մրցումներում հանդես են գալիս նաեւ Հայաստանի երկու թիմեր՝ հանրապետության չեմպիոն ու գավաթակիր «Ցեմենտը» (Արարատ) եւ «Արարատը» (Երեւան):

Խմբային մրցաշարի առաջին հանդիպման ժամանակ «Ցեմենտը» 0-1 հաշվով պարտություն կրեց Մոսկվայի «Սպարտակ-2»-ից (հիշեցնենք, որ Հայաստանի չեմպիոնն այս թիմին զիջել էր նաեւ վերջերս Մոսկվայում անցկացված Համագործակցության գավաթի խաղարկությունում): Անդրանիկ խաղը հաջող անցկացրեց «Արարատը», որը 1-0 հաշվով հաղթեց Նոգինսկի «Ավտոմոբիլիստ» թիմին:

Առեւանգում մեքսիկական ձեւով

Մեքսիկայի Ակապուլկո քաղաքում տագնապալից իրավիճակ է: Առեւանգել են հայտնի դարպասապահ Խորխե Կամպոսի հորը՝ Ալվարո Կամպոսին:

Առեւանգիչները չափազանց հանդուգն են գործել: Ականատեսների վկայությամբ, մի խումբ զինյալներ հենց այն մարզադաշտից, որը կրում է Խորխե Կամպոսի անունը, հարձակվել են նրա հոր վրա եւ բռնությամբ տարել անհայտ ուղղությամբ: Ոչ ոք չգիտե նրանց նպատակը: Ավելացնենք, որ Խորխեն այդ ժամանակ Հոնկոնգում էր:

Կիգանը՝ ժամանակավո՞ր

Անգլիայի հավաքականի գլխավոր մարզիչ է նշանակվել 70-80 թվականների հանրահայտ ֆուտբոլիստ Կեւին Կիգանը: Նա փոխարինել է ժամանակավորապես այդ պաշտոնը զբաղեցնող Հովարդ Ուիլկինսոնին: Սակայն 38-ամյա Կիգանը, որն այժմ մարզում է երկրորդ խմբի «Ֆուլհեմ» թիմը, հայտարարել է, թե մտադիր չէ թողնել աշխատանքը ակումբում: Այդ իսկ պատճառով նա երկրի հավաքականում կաշխատի ընդամենը 4 ամիս, իսկ նրա գլխավորությամբ թիմը Եվրոպայի առաջնության ընտրական երեք խաղ կանցկացնի՝ Լեհաստանի, Շվեդիայի եւ Բուլղարիայի հավաքականների հետ: Անգլիական լրատվամիջոցները հաղորդում են, որ երկրի ֆուտբոլի ֆեդերացիան Կիգանին 4-ամյա պայմանագիր եւ 2 մլն ֆունտ ստեռլինգ է առաջարկում:

Անգլիական նորամուտ

Ռիգայի «Սկոնտո» ակումբի եւ Լատվիայի հավաքականի հարձակվող Մարիան Պախարը հանդես կգա անգլիական պրեմիեր-լիգայի «Սաութհեմփթոն» թիմում: Այս ֆուտբոլիստն իրեն հասկանալի լավ դրսեւորեց անցյալ տարվա խաղերի ընթացքում եւ նրան նկատեցին Եվրոպայում: Օրերս Պախարը մասնակցեց «Սաութհեմփթոն»-«Օքսֆորդ» ստուգողական խաղին եւ երեք գոլ խփեց: Դրանից հետո ակումբի ղեկավարները ֆուտբոլիստի հետ պայմանագիր կնքեցին: «Սկոնտոն» Մարիանի համար 1 մլն ֆունտ ստեռլինգ կստանա, ինչը ռեկորդային է Լատվիայի համար: Ավելացնենք, որ Պախարն այդ երկրի առայժմ միակ ֆուտբոլիստն է, որը հանդես կգա Անգլիայի առաջնության բարձրագույն խմբում:

Մարադոնան եւ քուվեյթցիները

Օրերս հանրահայտ Դիեգո Մարադոնան հայտարարել էր, թե շատ հավանական է, որ ինքը շուտով կգլխավորի Քուվեյթի հավաքականը: Սակայն այս երկրի ֆուտբոլային ղեկավարները անմիջապես հերքեցին այդ հայտարարությունը: Պարզվում է, տեղի ֆեդերացիան այդպիսի նպատակ երբեւիցե չի էլ ունեցել: Քուվեյթի ֆուտբոլի ֆեդերացիայի նախագահ շեյխ Ահմադ ալ-Ֆահդ ալ-Ահմադ ալ-Սաբախը հայտնել է. «Ճիշտ է, մենք այժմ ազգային հավաքականի համար նոր գլխավոր մարզիչ ենք փնտրում, սակայն թեկնածուների թվում Մարադոնան բացակայում է»:

ՇԱԽՄԱՏ

Եֆիմ Գելլերի հուշամրցաշարը

Մոսկվայում ավարտվեց վերջերս կյանքից հեռացած Եֆիմ Գելլերի հիշատակին նվիրված առաջին միջազգային մրցաշարը: Ականավոր շախմատիստի հուշամրցաշարը նաեւ Ռուսաստանի գավաթի խաղարկության 6 փուլերից 2-րդն էր: Մրցաշարը բավականին ներկայացուցչական էր. մասնակցում էին շուրջ 200 շախմատիստներ, որոնց թվում էին 20 գրոսմայստերներ, 100-ից ավելի միջազգային ու ՖԻԴԵ-ի վարպետներ:

Հուշամրցաշարի հաղթողներ դարձան Ալեքսանդր Ռուստեմովը եւ Միխայիլ Կոբալիան, որոնք շվեյցարական խաղակարգով անցկացված մրցումների 9 տուրերում 7,5-ական միավոր վաստակեցին: Ռուստեմովը եւս մեկ պարգեւ ստացավ: Հեղինակավոր հանձնաժողովը, որը գլխավորում էր մոսկվացի գրոսմայստեր Յուրի Ռազուվաեւը, նրան շնորհեց ամենագեղեցիկ պարտիայի համար սահմանված մրցանակը (հիրավի Ռուստեմովը փայլուն ոճով պարտության մատնեց Խաչար Օդեեւին):

Մրցաշարում հանդես եկավ մեկ հայաստանցի շախմատիստ Տիգրան Նալբանդյանը: Երեւանցի միջազգային վարպետը 9 հնարավորից 5,5 միավոր վաստակեց:

ՀՈԿԵՅ

Սերգեյ Ֆյոդորովի նախաձեռնությունը

Հոկեյի ազգային լիգայի (NHL) «Դետրոյթ ռեդ ուինգս» թիմի հանրահայտ խաղացող Սերգեյ Ֆյոդորովը գովելի նախաձեռնությամբ է հանդես եկել: Ռուս լեգեոնալի նախաձեռնությամբ է հանդես եկել: Ռուս լեգեոնականը հայտարարել է, որ իր անվան բարեգործական հիմնադրամ է ստեղծում եւ այս մրցաշրջանի իր ողջ աշխատավարձը՝ 2 մլն դոլար, ծախսելու է այդ նպատակով: Ֆյոդորովը մտադիր է օգնել մտավոր թույլ զարգացած երեխաներին, ինչպես նաեւ կրթաթոշակ նշանակել Միչիգանի համալսարանի այն ուսանողներին, որոնք անտարակույս օժտված, սակայն նյութական միջոցներից զուրկ են: Հոկեյիստը մտադիր է իր թիմի խփած յուրաքանչյուր գոլի դիմաց 91 դոլար ծախսել բարեգործական նպատակներով: Իսկ ինչո՞ւ 91: Որովհետեւ Ֆյոդորովը խաղադաշտում այդ համարի տակ է հանդես գալիս: Դե ինչ, գումարը կլոր չէ, փոխարենը՝ հասցեական է:

ԱՎՏՈՍՊՈՐՏ

Առջեւում աշխարհի չեմպիոնն է

Շվեդիայի Կառլսթադ քաղաքի մերձակայքում անցկացվեց ավտոռալլիի աշխարհի առաջնության երկրորդ փուլը: Մրցումներում հաղթեց աշխարհի չեմպիոն, ֆինն մրցարշավորդ Թոմի Մյակինենը, որը հանդես է գալիս «Միցուբիշի» մակնիշի ավտոմեքենայով: Երկրորդ տեղը գրավեց իսպանացի Կառլոս Սայնցը («Տոյոտա»): Հուրախություն տեղի մարզասերների, երրորդ մրցանակակիր դարձավ շվեդ Թոմաս Ռադստրոմը:

Երկու փուլից հետո առաջատարը Մյակինենն է, որը 20 միավոր է վաստակել: Նրանից զգալիորեն ետ են մնում երկրորդ-երրորդ տեղերում ընթացող մարզիկներ Յուհա Կանկունենը (Ֆինլանդիա) եւ Դիդիե Օրիոլը (Ֆրանսիա). նրանք 7-ական միավոր ունեն:

ԲԱԺԻՆԸ ՎԱՐՈՒՄ Է ՌԱԶՄԻԿ ԱՎԱԳՅԱՆԸ

ՄՐՑԱՆԱԿԱՅԻՆ ԽԱՉԲԱՌ

ՃԻՇՏ ԼՈՒԾԵԼՈՎ ՄՐՑԱՆԱԿԱՅԻՆ ԽԱՉԲԱՌԸ ԵՎ ԱՌԱՋԻԿԱ ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ ԱՌԱՋԻՆԸ ՆԵՐԿԱՅԱՑՆԵԼՈՎ «ԱԶԳ»-Ի ԽՄԲԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ, ԿԱՐՈՂ ԵՔ ՍՏԱՆԱԼ ԱՐԺԵՔԱՎՈՐ ՄՐՑԱՆԱԿԸ:

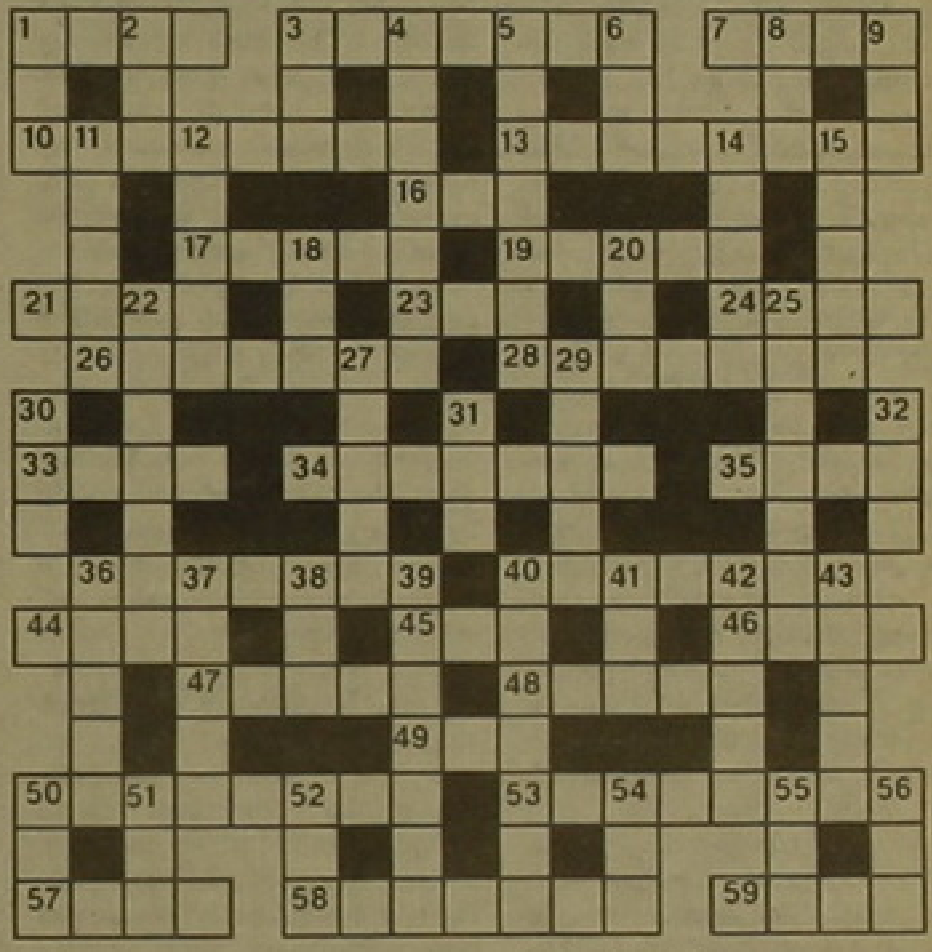

Ուղղահայաց

1. Կիլիկյան Հայաստանի մայրաքաղաքներից: 2. Թռչուն: 3. Քրեական գործի քննությունը նիստում: 4. Ռուս երգահան, երգիչ, դերասան, «Հանդիպման վայրը փոխել չի կարելի» կինոնկարի գլխավոր դերակատարը: 5. Հոգեկան ու ֆիզիկական ուժերի լարման ծանր վիճակ: 6. Ջրային փոխադրամիջոց: 8. Ֆրանսիական պանիր: 9. Գերանդու մեկ հարվածով կտրած խոտի փունջը: 11. Մարզկենտրոն Ռուսաստանում: 12. Հայ ժողովրդական երաժիշտ: 14. Ազգային հաց: 15. Գիշատիչ գազանների խումբ: 18. XX դարի լեհ գրող, «Սոլարիս» վեպի հեղինակը: 20. Երկրաչափական մարմին: 22. Տվյալ բնագավառի առաջին ներկայացուցիչը: 25. Համաստեղություն: 27. Պղնձի եւ այլ մետաղների համաձուլվածք: 29. Հնում տոներեկյա քրանք: 30. Խորհրդային արեւելագետ, հայագետ, լեզվաբան: 31. Արտանքի արժեքի փողային արտահայտությունը: 32. Գործող անձ Ռ. Լ. Ստիվենսոնի «Գանձերի կղզին» վեպում: 36. Գերմանացի կոմպոզիտոր, երգեհոնահար, դաշնակահար եւ դիրիժոր (1873-1916): 37. Արեւադարձային պտուղ: 38. Միջնադարում բարձր մշակույթ ունեցող հնդկացիական ցեղի ներկայացուցիչ: 39. Համեմունք: 40. Զինվորական բարձր կոչում: 41. Գետաձկանների ընտանիքի ձուկ: 42. Լեռ Ֆիլիպինների Լուսոն կղզում: 43. ... տալ, պարտություն կրել: 50. Կատվազգի գիշատիչ կենդանի: 51. Հողի մակերեսի չափման միավոր: 52. Երգչի բանձր ձայն: 54. Ժառանգական հողային տիրույթ: 55. Որոճող կենդանի: 56. Որոշակի ժամկետում փեթակի մեջ հավաքված մեղրը:

Հորիզոնական

1. Պատերազմական հին զենք: 3. Թշնամու կողմն անցնող մարդ: 7. Ադամի եւ Եվայի երկրորդ որդին: 10. Զորքերի պաշտոնական ստուգում հրամանատարության կողմից: 13. Արգոսցի ծովագնաց, Պոսեյդոնի որդին: 16. Հնձած հացաբույսի խուրձ: 17. Ազդանշան, որով սկսվում է ֆուտբոլային խաղը: 19. Խորհրդային զորավար, մարշալ, ԽՍՀՄ կրկնակի հերոս: 21. Արտակարգ ուժով, հաղթանդամ մարդ: 23. Սուդանական լեզուների ընտանիքի լեզվախումբ: 24. Թշնամուց գրավված ամեն ինչը: 26. Ամուսնացած տղամարդ: 28. Ծաղիկ: 33. Ծագումով հայ ռումինացի նկարիչ (XIX դ.): 34. Կենդանիների տոհմային եւ մթերատվության հատկանիշների գնահատում: 35. Լոռու, լոլիկի մոտ տնկելու փայտե հենակ: 36. Գրականության եւ արվեստի մեջ իրականության արտացոլման եւ գնահատման եղանակներից մեկը: 40. Լուսանկարչական ապարատի հարմոնանման պատերը: 44. Գրենական պիտույք: 45. Ֆինական Տուրկու քաղաքի շվեդական անունը: 46. Դժնիկազգիների ընտանիքի բույս: 47. Մարգական գույք: 48. Արեւադարձային բույս, որի պտուղներն օգտագործվում են հրուշակեղենի արտադրության մեջ: 49. Հայ գուսան, «Զորավար Անդրանիկ» երգի հեղինակը: 50. Թեմիսի ծառաներից յուրաքանչյուրը: 53. Հռոմեական կայսր (37-41 թթ.), Տիբերիոսի հաջորդը: 57. Բնատուր ընդունակություն, տաղանդ: 58. Կղզի Ռուսաստանի արեւելքում: 59. Մեծ Հայքի տանուտերերի նահանգը:

Կազմեց Վ. ԹԱՂԵՎՈՍՅԱՆԸ

Նախորդ համարում տպագրված խաչբառի պատասխանները

Ուղղահայաց

1. Մոնես: 2. Հայնե: 3. Թորիկ: 4. Սենաս: 5. Դասակ: 6. Իգուան: 11. Արաղ: 12. Նաբաթ: 13. Կոզան: 14. Շիրին: 17. Բարաք: 18. Բաստա: 19. Տաքաս: 20. Ռավել: 21. Նաղաշ: 22. Դիվան: 27. Արձակ: 28. Չանախ: 29. Կայեն: 30. Բասեն: 33. Փենիա: 34. Բաքաեւ: 35. Նադիր: 36. Խայաթ: 37. Սամիթ: 38. Օսկան:

Հորիզոնական

7. Դոշաբ: 8. Ռոդեն: 9. Վանգա: 10. Դեսնա: 12. Նիզակ: 14. Շագալ: 15. Երձակ: 16. Տոնիկ: 18. Բացատ: 20. Ռազին: 23. Ֆարադ: 24. Թաման: 25. Նազիկ: 26. Բահրա: 28. Չապեկ: 30. Բազազ: 31. Արքաս: 32. Լազաշ: 34. Բաքան: 36. Խերես: 39. Հենակ: 40. Խառան: 41. Նանսի: 42. Ծիրան: 43. Պիգալ: 44. Դինար:

digitised by A.R.A.R.@

ԱՄՆ

Նախապատրաստվում է ջերմ ընդունելության Ղարաբաղի նախագահին

Առաջիկա շաբաթվա վերջին կայանալիք ԼՂՀ նախագահ Արկադի Ղուկասյանի այցն ԱՄՆ հրաշալի առիթ է, որ ամերիկացիներն ու ամերիկահայերն ավելի մոտիկից ծանոթանան այդ փոքրիկ հանրապետությանը, որն այդքան արիաբար պայքարում է հաստատելու իր ժողովրդի ինքնորոշման իրավունքը, հաղորդում է ՌԱԿ-ի «Արմինյն միրոր սփեկթեյթր» շաբաթաթերթից ստացված ֆաքսը: Փետրվարի 27-ից մարտի 14-ը՝ երկու շաբաթվա ընթացքում հարգարժան նախագահը հանդիպելու է հայկական համայնքների առաջնորդների եւ ներկայացուցիչների հետ, բացատրելու Ղարաբաղում տիրող ներկա իրավիճակն ու պայմանները եւ ընդգծելու հակամարտությանը արդար եւ վերջնական լուծում գտնելու անհրաժեշտությունն ու տնտեսական հետագա զարգացման հնարավորությունները: ԱՄՆ-ում ԼՂՀ նախագահի կեցության ծրագիրը, ըստ լրատվության, ծավալվել է ամենայն մանրամասնությամբ: Դրանում ընդգրկված են Լոս Անջելեսում նախագահի պատվին ճաշկերույթ, հանդիպումներ Բոկա Ռատոնում (Ֆլորիդա), որտեղ նախատեսված է անցկացնել Ամերիկայի հայկական համագումարի հոգաբարձուների տարեկան հավաքը, այնուհետեւ Վաշինգտոնում հանդիպումներ կոնգրեսական բարձրաստիճան առաջնորդների եւ վարչականների հետ եւ վերջապես Նյու Յորքում խորհրդակցություններ ՄԱԿ-ում:

Այս բոլոր վայրերում ակնկալվում է, որ ԼՂՀ-ի նախագահը կանցկացնի մամուլի ասուլիսներ, ինչպես նաեւ խորհրդակցություններ գործարար եւ ֆինանսական ոլորտի ներկայացուցիչների հետ:

Հատկանշական է, որ Արկադի Ղուկասյանի այցը տեղի է ունենում այս օրերին, երբ ամերիկացի ժողովուրդը հաղթահարելով Քլինթոնի դեմ ծավալված իմփիչմենտի ոդիսականը, կարող է վերջապես ուշադրությունը բեւեռել այլ հարցերի՝ այդ թվում նաեւ կովկասյան տարածաշրջանի խաղաղական կայունության եւ տնտեսական զարգացման վրա: Վերջին շրջանի ուսումնասիրությունները պարզել են, որ Ադրբեջանում այնքան թմբկահարված նավթի պաշարների գոյությունը խիստ ուռճացված է: Ավելին, ադրբեջանցի ղեկավարությունն արդեն իսկ ցույց է տվել, որ նավթից ստացված գումարները գնում են հարստացնելու եզակի մարդկանց եւ չեն ծառայում բարելավելու ժողովրդի վիճակը կամ նույնիսկ զարգացնելու տեղական տնտեսությունը:

Նման իրավիճակում այցը առավել եւս նշանակալի է դառնում, բայց միաժամանակ բավական բարդ, քանի որ ամերիկացիներից շատերը այնքան էլ մեծ հետաքրքրություն չեն ցուցաբերում երկրից դուրս կատարված իրադարձություններին: Այստեղ էլ մեծանում է տեղի հայկական համայնքների դերը, որոնք, դարձյալ լրատվության տվյալների համաձայն, պատրաստ են ջերմ ընդունելությամբ ողջունելու նախագահ Ղուկասյանին եւ ամեն կերպ սատարելու նրան անկախության եւ ազգային արժանապատվության համար մղած պայքարում:

Սենատոր Լինդա Մելքոնյանը Մասաչուսեթսի սենատի մեծամասնական առաջնորդ

Սփրինգֆիլդից դեմոկրատական կուսակցության ներկայացուցիչ սենատոր Լինդա Մելքոնյանը նշանակվել է Մասաչուսեթս նահանգի սենատի մեծամասնական առաջնորդ, հաղորդում է Բոստոնի «Արմինյն միրոր սփեկթեյթր» շաբաթաթերթն իր հունվարի 23-ի համարում: Նա առաջին կինն է, որը զբաղեցնում է օրենսդիր մարմնի այդ պաշտոնը: Սենատի նախագահ Թոմաս Բիրմինգհեմն արձագանքելով դեմոկրատական կուսակցության ղեկավարության շրջանում կատարված փոփոխություններին, հայտարարել է նոր պաշտոնում «իր մոտիկ ընկերոջ եւ վստահելի խորհրդականի» նշանակման լուրը:

Լինդա Մելքոնյանն իր քաղաքական կարիերան սկսել է՝ օրենսդրական օգնական աշխատելով Մ. Նահանգների Ներկայացուցիչների պալատի այդ ժամանակվա խոսնակ Թոմաս Օ՛Նիլի մոտ: Մեծ դեր է խաղացել 1970-ականների վերջերին ապրիլի 24-ը «մարդու հանդեպ մարդու անմարդկայնության օր» հռչակելու որոշումն ընդունելու գործում: Նա մեկն է այն երեք ամերիկահայերից, որոնք այժմ ծառայում են Մասաչուսեթսի օրենսդիր մարմնում: Մյուս երկուսը Ռեյչլ Գաբրիելյանն ու Պիտեր Կուցուջյանն են:

Մելքոնյանն արդեն 16 տարի Մասաչուսեթսի սենատում է եւ միշտ զբաղեցրել է պատասխանատու պաշտոններ: Եղել է գիտության եւ տեխնոլոգիայի հանձնախմբի, ապա ապահովագրության միացյալ հանձնախմբի նախագահը, իսկ վերջին երեք տարիներին՝ մեծամասնական առաջնորդի օգնականը: Սփրինգֆիլդում ծնված հայ քաղաքական գործիչն ավարտել է նախ «Մաունթ Հոլյոկի» քոլեջը՝ ստանալով բակալավրի աստիճան, ապա «Ջորջ Վաշինգտոն» համալսարանը, որտեղ թեկնածուական է պաշտպանել եւ այնուհետեւ «Ջորջ Մեյսոն» համալսարանը, որը նրան շնորհել է իրավագիտության դոկտորի աստիճան:

Հ. Ծ.

ՀԵՌՈՒՍՏԱԾՐԱԳՐԵՐ

20 փետրվար

10.00, 17.00, 20.00, 24.00 Հայլուր
10.20 Մարդը եւ բնությունը
10.50 Սերիալ «Կապիտան Թենեբե» (10-րդ սերիա)
11.15 Լաս Վեգաս
11.45 Լուսաստղ
12.20 Մուլտֆիլմ «Կախարդված տղան»
13.00 Գ/Ֆ «Սոլեգին Սաֆարի»
14.30 Բաքեինից հետո
15.00 Հայկ Մարտիրոսյանի մենահամերգը
15.30 Շփման միջօրեական
15.55 Մարզաշխարհ
16.20 Ռուբիկոն
17.20 Մանկական ծրագիր
18.00 Կարճամետրաժ կինոնկար «Չախորդ Փանոսը»
18.25 Դիզայնն այսօր 7 պատասխաններում
18.55 Ակունքներ
19.15 Խորան լույս
19.25 Կարծիք
20.40 Շոկ
20.50 Անեկդոտների տանկյակ
21.00 Զինուժ
21.35 Բոհեմ
22.15 Ինչ կա-չկա
22.45 Երաժշտական կինոնկար «Անուշ» (2-րդ մաս)

ԱՐՄԵՆԻԱ
10.30 Օրը (կրկնություն)
11.30 Մուլտֆիլմ
11.50, 12.30, 14.50 TV խանութ
12.00 24 կադր վայրկյանում
13.40 Գ/Ֆ
15.05 Արտացոլում
15.45 Գ/Ֆ
17.00 Հացի խնդիր
17.20 Կենդանի աշխարհ
17.40 Նանոր-շոու
18.10 Գ/Ֆ
20.15 Մեր խումբը
20.55 Սերիալ «Տարօրինակ պատմություններ»
21.15 Պեգաս
22.40 Համերգ
23.00 Օրը
23.40 Գ/Ֆ

11.00 Սուրհանդակ (կրկնություն)
11.35 Առավոտյան մարզանք
12.10 Մուլտֆիլմ
13.35 Ոչ նշանավոր մարդկանց կյանքը
13.50 Գ/Ֆ «Հենդի» (1-ին մաս)
15.25 Հրապարակ
15.35 «03»-բժիշկներ եւ հիվանդներ
16.00 Գ/Ֆ «Հենդի» (2-րդ մաս)
17.30 Հմայիչ
18.00-19.00 Ընդմիջում
19.00 Մուլտեր
19.30, 21.30, 23.30, 02.30 Սուրհանդակ
19.45 Ընտանեկան ֆիլմ «Ամեն բան լավ կլինի»
22.00 Շառ ու փորձանք
22.15 Հետագիծ
23.05 Անիվ
00.00 Անդորր
00.10 Անտառային ռապսոդիա
00.30 Օլյայի օրագիրը
00.40 Սուր անկյուն
01.00 Գ/Ֆ «Սատանայի արհավիրքը»

09.00 Մուլտֆիլմ «Ճանապարհորդ գորտը»
09.20 Միխալկովն ու իր խումբը. Օլեգ Մենշիկով. Գ/Ֆ «Պոկրովյան դարպասներ» (1-ին սերիա)
10.30 Տնային գրադարան
10.45 Հոգեւոր հովվի խոսքը. Մետրոպոլիտ Կիրիլ
11.30-16.00 Բիզնես TV
16.00, 19.00 Նորություններ
16.15 Դահուկային սպորտ. աշխարհի առաջնություն
17.15 Կենդանիների աշխարհում
17.55 Գիտունիկներ
18.20 Ինչպես է դա եղել
19.15 Երալաշ
19.45 Արծաթե սերիալ «Բուժակը»
22.00 Ժամանակ
22.50 Սերիալ «Գաղտնի նյութեր»
00.35 Սպորտային նորություններ
00.50 Առաջին ալիքի հավաքածու «Բուռն երկուշաբթի»

РТР
09.00 Մուլտֆիլմ «Ով ասաց մյաու»
09.10 Կինոնկար երեխաների համար «Գելլին եւ Նոկը»
10.30 Մուլտֆիլմներ
11.00 Բարի լույս, երկիր
11.45 Հեռուստախաղ «Հարյուրը մեկին»
12.35 Մեր առաջին հայացքից
13.00 Պոդիում դասեր
13.30 Ընտանեկան հոգսեր Նատալյա Վարլեյի հետ
14.00 Սերիալ «Մի շաբաթ Սանտա Բարբարայում»
15.00, 21.00 Լուրեր
15.30 Իշխանության շաբաթ
15.55 «Անշլագ» եւ ընկ.
18.05 Չոպպե մոտոցիկլետներով մրցարշավի Եվրոպայի առաջնություն
19.00 Իմ ընտանիքը
20.00 Մանուշակագույն մռուշ
21.35 Գ/Ֆ «Ամուսնացած է մաֆիայի հետ» (ԱՄՆ)
23.30 Գ/Ֆ «Մեր»
01.25 Արագություն
01.40 Թեժ սանդղակ
02.35 Սիրահարներ փոստով

21 փետրվար

10.05 Առավոտ լուսո
10.15 Բարեւ
11.20 Զարթնակ
11.45 Շախմատ-64
12.00 Զինուժ
12.30 Երգում է Կիմ Ուայլդը
13.00 Գ/Ֆ «Կոլնակի պայթյունը»
14.30 Դիմանկար. Համլիկ Նեյլյան
15.00 Հեռուստաթատրոնի ժառանգությունից. Գաբրիել Արա «Սիրո տարբերակներ»
17.00 Հեռուստախաղ «Ֆորս Բոյարի բանալիները»
18.35 Հեքիաթների դաշտ
19.10 Ծիծաղի տուն
20.00 Խորհրդարանական ժամ
20.35 Դեմից դենից
21.00 Օրակարգ
21.35 Կիրակի
22.25 8 1/2 Գ/Ֆ «Կուսակիցը»

ԱՐՄԵՆԻԱ
10.30 Օրը (կրկնություն)
11.30, 17.30 Մուլտֆիլմ
11.45 Մանկական հանրագիտարան
13.00 Գեղարվեստական ֆիլմ
14.30 Նորաձեւություն
14.55 Մեր խաղը
15.20 Գեղարվեստական ֆիլմ
17.00 24 կադր վայրկյանում
17.40 Գեղարվեստական ֆիլմ
19.20 Դարը
19.45 Դարի մեծագույն կանայք
20.10 Աշխարհը մեր պատուհանից
20.35 Համերգ
22.10 Դու՛ առաջինն ես
22.50 Գեղարվեստական ֆիլմ

11.00 Սուրհանդակ (կրկնություն)
11.35 Առավոտյան մարզանք
12.10 Մուլտֆիլմ «Թուրը քարի մեջ»
13.30 Ոչ նշանավոր մարդկանց կյանքը
13.45 Հրապարակ
00.21, 13.55 «Մրցամարտ թիվ 1» Իտալիայի ֆուտբոլի առաջնություն. «Պարմա»-«Ռոմա»
15.35 Վերհուշ-ABBA
16.05 Ի դեպ
16.30 Մուլտֆիլմ «Մի անգամ անտառում»
17.40 Գիտաստղեր
18.00-19.00 Ընդմիջում
19.00 Գ/Ֆ «Ո՞վ է խաբել Ռոջեր ճագարին»
20.35 VIDEOART
20.50 Ցուցադրում է «Հայֆիլմը». Գ/Ֆ «Հեղնար աղբյուր»
22.30 Յոթ ճար լրատվական-վերլուծական ծրագիրը
23.00 Գ/Ֆ «Ոսկե հորթը», ռուսերեն տարբերակ
01.50 Խուժան ալիք
02.10 Շառ ու փորձանք

9.00 Մուլտֆիլմ
9.15 Գ/Ֆ «Պոկրովյան դարպասներ». 2-րդ մաս
10.30 Դիսնեյ-ակումբ. «Ջրահարսը»
11.00 Նորություններ
11.15 Դմիտրի Կրիլովի «Անլուրջ նոթեր»
11.30 Քանի դեռ բոլորը տանն են
12.10 Վաղորդյան աստղ
13.00 Ծառայում եմ Ռուսաստանին
13.35 Նկարիչ. հարմոն սիրելի
14.00 Գյուղական տեղեկատու
14.30 Սերիալ «Կուստոյի թիմի բոլոր ճանապարհորդությունները»
15.25 Ծիծաղի համայնապատկեր
(16.00 Նորություններ)
16.15 Ճանապարհորդների ակումբ
17.00 Երաժշտական սերիալ «Սիմֆոնիկ գաղտնիքներ»
17.30 Ֆուտբոլային համայնապատկեր
18.00 Դիսնեյ-ակումբ. «Տիմոնը եւ Պումբան»
18.25 Դիսնեյ-ակումբ. «Ալադինը»
18.55 «Երալաշ»
19.25 Գ/Ֆ «Արեւով հոգնածները»
22.00 Ժամանակ
22.35 ՈՒՀԱ-99
00.40 Սպորտային նորություններ
00.55 Աշխարհի առաջնություն. դահուկային սպորտ
01.35 Գ/Ֆ «Սեզարը եւ Ռոզալին»

РТР
9.00 Մուլտֆիլմեր «Մոխրոտիկը», «Կատուն, որ կարողանում էր երգել»
9.30 Ծառայում եմ հայրենիքին
10.00 Մուլտօրագիր
10.30 PTP-ի փոստը
11.00 Բարի լույս, երկիր
11.30 Ինձ հեզ օծեփուռ
12.00 «Անշլագը» ներկայացնում է
12.30 «Քաղաքիկ»
13.00 Ռուսական լոտո
13.40 Գրերի աշխարհը Լեոնիդ Կուրավլյովի հետ
14.00 «Մի շաբաթ Սանտա Բարբարայում»
15.00 Լուրեր
15.30 Դաշնություն
16.10 Խորհրդարանային ժամ
17.10 Սերիալ «Օրենք եւ կարգ»
18.00 Երկխոսություններ կենդանիների մասին
19.00 Հին բնակարան. ամանորյա դայջեսթ 1968-88 թթ.
20.00 Հույժ գաղտնի
21.00 Հայելի
22.00 Գ/Ֆ «Կազանովայի թիկնոցը»
23.50 Կ-2-ը ներկայացնում է
00.50 Հերթապահ բաժանմունք
01.15 Կինոդահլիճ Կ-2. Գ/Ֆ «Կոռ բա կոռ»

22 փետրվար

9.05 Նշանավոր փախուստներ «Բարտոլոմեո Կոլլեոնե»
9.50 Մուլտկինոնկար «Մի սպիտակ ձիուկ»
10.00 Օրակարգ
10.35 Գ/Ֆ «Դիանան եւ ես»
12.10 Բոհեմ
12.45 Էստրադային համերգ
13.00 Հայլուր
13.15 Միասին («Միր»)
17.00 Հայլուր
17.20 Հեռուստասերիալ «Կապիտան Թենեբե»
17.45 Մուլտկինոնկար «Ընձուղտն ու ակնոցը»
18.00 Հեռուստասերիալ «Մոխրոտը»
19.00 Ներկայացումը շարունակվում է
19.30 21 րոպե
20.00 Հայլուր
20.30 1 լուր
20.45 Հեռուստակատալոգ
20.50 Այսօր
21.10 Հեռուստասերիալ «Խուզարկու Նեշ Բրիջեսը»
22.00 Հիթ շքերթ
22.35 Կրկնվող ֆիլմերի էկրան. «Երբ մեզ հետ են ընկերները»
00.00 Հայլուր

09.00 Տոմար
11.00 Գ/Ֆ «Մեզ պես մարդիկ» ավարտին Յոթ ճար (կրկնություն)
19.00 Մուլտեր
19.30 Սուրհանդակ
19.45 Քաղաք
20.00 Հետագիծ
20.40 «03»-բժիշկներ եւ հիվանդներ
21.05 Հմայիչ
21.30 Սուրհանդակ
22.00 Գ/Ֆ «Մեռյալ լուռ»
23.30 Սուրհանդակ
00.00 Անդորր
00.05 Մի անգամ
00.10 «Մրցամարտ թիվ 1» Կանադայի ՀԱԼ-ի առաջնություն «Նյու Յորք Ռենջերս»-«Պիտսբուրգ Պինգվինզ»
02.10 Վերհուշ
02.30 Սուրհանդակ

7.00 Բարի առավոտ
10.00 Նորություններ
10.15 Սերիալ «Դաժան հրեշտակը»
11.30-15.45 Բիզնես TV
15.05 Աշխարհի առաջնություն. դահուկային սպորտ
(16.45 Նորություններ)
16.55 Աստղային ժամ
17.35 Մինչեւ 16 եւ բարձր
18.00 Սերիալ «Դաժան հրեշտակը»
19.00 Նորություններ
19.15 Այդ հետաքրքրաշարժ կենդանիները
19.45 Այստեղ եւ հիմա
20.05 Վ. Պոզների «Դիմակով մարդը» ծրագիրը
20.45 Սերիալ «Հավերժական կանչ»
21.45 Բարի գիշեր, երեխաներ
22.00 Ժամանակ
22.50 Գ/Ֆ «Լեռնականը IV»
23.45 Հայացք
00.30 Օրվա նորություն
00.50 Գ/Ֆ «Գեներալ»

РТР
8.00, 10.30, 10.45 Բարի լույս, Ռուսաստան
10.15 Հերթապահ բաժանմունք
10.35 Հեռուստախաղ «Հաղորդումների ծրագիր»
10.50 Սիրահարներ փոստով
11.00 «Սանտա Բարբարա»
11.45 Երաժշտություն, երաժշտություն...
12.00, 15.00, 18.00, 21.00, 01.10 Լուրեր
12.30 Սերիալ «Պետերբուրգյան գաղտնիքների հանգուցալուծումը»
13.30 Հայելի
14.30 Խանութ բազմոցի վրա
14.55 Անշարժ գույքի խանութ
15.35 Սերիալ «Շան քիթը»
16.20 Սերիալ «Հարուստներն ու նշանավորները»
17.15 Մուլտֆիլմեր «Երեք գոտուկ», «Մաշան ու արջը»
17.25 Սերիալ «Առաջին համբույրներ»
18.30 Ականատեսներ. ծննդյան օղակ
19.20 Գ/Ֆ «Երկուսի ցնորք»
20.30 Կրկնակի դիմանկար
21.40 Սանրվածքներ
21.55 Մեր առաջին հայացքից
22.25 Կինոյի ժամ. գ/ֆ «Ընտանեկան մելոդրամ»
23.55 Ալրանա մառատա
00.55 Հերթապահ բաժանմունք
01.40 Դահուկային սպորտաձեւեր. աշխարհի առաջնություն
02.25 Սիրահարներ փոստով

ՇԱՀՈՒՄՅԱՆԻ ՇՐՋԿՈՄԻ ՎԱՐՉՈՒԹՅՈՒՆՈՒՄ

1999 թ. փետրվարի 20-ից մինչեւ ս. թ. մարտի 1-ն անցկացվում է փաստերերի հաշվառում: Խնդրվում է շրջկոմի բոլոր փաստերերին նշված ժամկետում ներկայանալ շրջկոմ հաշվառում անցկացնելու համար:

ՇՐՋԿՈՄԻ ՎԱՐՉՈՒԹՅՈՒՆ

ՇՏԱՊ ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ է Գրիգոր Արծրունի փ. 28 շենքի 28 բնակարանը, 120 քմ ընդհանուր տարածքով, 5/5 հարկում, վերանորոգված, մեծ եւ գեղեցիկ պատշգամբով, երկաթե դռնով, ձեղնահարկով: Գինը՝ պայմանագրային, հեռ. 26-75-21:

KalTrade (Swiss), S.A
Armenia Division

Առաջարկում ենք բարձր որակի ալյուր՝ "Harvest"
1 կգ - 132 դրամ:
Երեւան, Մոսկովյան 24-6, հեռ./ֆաքս
524 343, 526 444

«ՍՓՅՈՒՌ». ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՁԵՌՆԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ: Հեռախոսներ 569393, 581351

«Տիգրան Մեծ» հրատարակչության տպարան, Երեւան-23, Արշակունյաց 2. Գրանցման թիվ 65. Դասիչ 69149. Պատվեր 1001. Տպաքանակը՝ 4000. Ստորագրված է տպագրության՝ 19. 02. 1999. Գինը՝ 100 դրամ

digitised by A.R.A.R.@